

NÉPÚJSÁG

2026. február 26.,
csütörtök
LXXVIII. évfolyam
44. (22204.) sz.
Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 3 lej)

K Ö Z É L E T I N A P I L A P

Felújítás alatt a Bölöni László Stadion

Színvonalas sportlétesítményt óhajt a város

Fotó: Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal

Tavaly augusztus 25-én végre elkezdték a marosvásárhelyi Bölöni László Stadion felújítását. Ennek a szép időket megélt sportlétesítménynek a siralmas állapota miatt a városlakók joggal fejezték ki több ízben is nemtetszésüket, hiszen a város két évtizeden át hagyta lepusztulni, és semmit sem tett ennek megmentéséért. Tönkrement minden, a pálya, a lelátók, az öltözők. Kijelenthető, hogy a sportlétesítmény méltatlan lett a névadójához, aki ebben a stadionban vált

igazán híressé, s válogatott labdarúgóként és edzőként a hazai, valamint a nemzetközi sportvilág megbecsülését és elismerését élvezi. Mivel az elmúlt időben a stadionban folyó munkálatokat számos kritika illette, az illetékest, a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal Iskolaigazgatóságának igazgatóját kérdeztük.

Mezey Sarolta

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje el
idejében megújítani
előfizetését
a Népújságra!
Ha előfizet,
olcsóbban
kézhez kapja,
mint ha
megvásárolná!

Népújság falinaptár –
kapható az újságárusoknál!

Ünnep a Kulturpalotában

A Szent Balázs Alapítvány idei meglepetése egy kitűnően szervezett multidiszciplináris konferencia volt.

7.

Szalagavató Szovátán és Nyárádszeredában

Szovátán múlt pénteken, Nyárádszeredában múlt vasárnap tűzték fel a végzős diákok mellére a felnőtté válást jelképező szalagot.

10.

Tisztább látás.

akár

-40%

KEDVEZMÉNY

LENCSEKRE

PROGRESSZÍV

BLUE

GREEN

HARD COATED

*a készlet erejéig érvényes

A tökéletes látás a jó döntéssel kezdődik.

LÁSD A KÜLÖNBSEGET.

Érezd a kényelmet.

www.optofarm.ro

OPTICA

OPTOFARM

AKTUÁLIS

Háború vagy béke?

Vajda György

Négy éve, 2022. február 24-én kezdődött az orosz–ukrán háború. Bár a konfliktusnak voltak előjelei, valójában senki sem számított arra, hogy az 1990-es évek jugoszláviai véres háborúja után újabb fegyveres összetűzés lesz abban az Európában, ahol több mint öt évtized után végre eltűnt a Nyugat és Kelet között felhúzott ideológiai vasfüggöny. Az Európai Unió reményt adott a volt szocialista államoknak, hogy végre behozhatják azt a gazdasági, társadalmi lemaradást, amelyet a diktatórikus rendszerek okoztak. Ehhez persze kellett az előcsatlakozási és a felzárkózási támogatások, amelyek nélkül nem lehetett volna előrelépni. Ezt a folyamatot is derékba törte a háború. Ne feledjük, kiobbantásának oka az orosz kisebbség évtizedek óta rendezetlen helyzete miatti konfliktus, amelyet az ukrán nacionalizmus táplált. Ez fordult át területi követeléssé. Nem véletlenül, hiszen az oroszok által „igényelt” zóna igen gazdag ásványi anyagokban és más gazdasági nyersanyagforrásokban. Az oroszok négy éve felőrlő háborút folytatnak, és van hozzá erőforrásuk, dacára annak, hogy különböző szankciókat vetett be az unió ellenük. A tét most már nemcsak az „Ukrajnában élő orosz kisebbség ügyének rendezése”, hanem geopolitikai pozíciónyerés. Ameddig ebben nem egyeznek meg a nagyhatalmak, addig háború lesz. És úgy tűnik, hogy négy évvel a háború kitörése után nem erre irányul a világpolitika. Úgy tartják, hogy „akkor lesz háború, amikor leginkább a békéről tárgyalnak”. Ez az axióma teljes egészében fedi mindazt, ami jelenleg történik a világpolitikai sakkjátszmában. A reális, a konfliktusban álló felek érdekeit közelítő álláspontok közelítésével ellentétben az EU fegyverkezik. Tudomásom szerint az Európai Unió eddig 193,3 milliárd eurót fordított Ukrajna finanszírozására,

(Folytatás a 3. oldalon)

FEBRUÁR

26

CSÜTÖRTÖK

Ma EDINA

holnap ÁKOS, BÁTOR napja

Az év 57. napja, hátravan 308 nap

7:08

11:53

18:03

5:02

A nappal hossza: 10 óra 55 perc

Időjárás

Napos

Hőmérséklet:

max.: 7 °C

min.: -5 °C

naptár

Isten éltesse!

ÁKOS: régi magyar, ótörök eredetű férfinév, legelterjedtebb jelentése: fehér sólyom.

BÁTOR: török-magyar eredetű régi magyar személynév, amelynek jelentése: hős, bátor.

VALUTAÁRFOLYAM	
BNR: 2026. február 25.	
1 €	5,0953 lej
1 \$	4,3250 lej
100 Ft	1,3549 lej
1 g arany	719,6110 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

MEGYEI HÍREK

Nyitott kapuk a tűzoltóknál

A Romániában évente február 28-án megünneplendő polgári védelmi nap alkalmából a Maros megyei Horea Katasztrófavédelmi Felügyelőség meghívja a polgárokat, hogy vegyenek részt a február 26. és március 4. közötti polgári védelmi hét programjain. Naponta 12–18 óra között a Maros megyei tűzoltóállomásokon megtekinthetik a mentések során használt járműveket és felszereléseket, valamint beszélgethetnek a tűzoltókkal a megelőzésről és a biztonságról.

Polgári védelmi hét

Február 28. – március 1. között Marosvásárhelyen, a Plaza M és a Shopping City nagyáruházak előcsarnokában megelőző tájékoztató pontokat alakítanak ki, és elsősegélynyújtási képzést szerveznek naponta 13–18 óra között.

Szerdán riasztási gyakorlat

Március 4-én, szerdán 10–11 óra között nyilvános riasztási gyakorlatot tartanak, hogy ellenőrizzék a szirénák működését Maros megyében. A gyakorlat a nyilvános figyelmeztető és riasztási rendszer időszakos tesztelésének része, és nem jelzi valós vészhelyzet fennállását.

Bemutatják a Jókai Erdélyben című dokumentumfilmet

A nagyközönség számára a reformkort talán Jókai Mór regényei mutatják be a legérdekesebben, ebbe a világba kalauzolja a nézőket február 27-én, pénteken 18 órától a marosvásárhelyi Teleki Téka Beszélő Könyvek sorozatának legújabb rendezvénye. Ezúttal, kivételesen, nemcsak beszélgetésre kerül sor a könyvtár emeleti dísztermében, hanem Maksay Ágnes és László Loránd Jókai Erdélyben című dokumentumfilmjének marosvásárhelyi bemutatójára is. A premiert követően Maksay Ágnest, a film rendezőjét, forgatókönyvíróját és T. Szabó Levente irodalomtörténészt, a film tudományos munkatársát, forgatókönyvíróját a film létrejöttéről és Jókairól, illetve a Jókai-szövegek reformkorképéről az esemény házigazdája, Lázok Klára kérdezi.

Nyílt napok a Sapientían

Február 27-én, pénteken a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem nyílt napokra várja az érdeklődő középiskolásokat és pályaválasztás előtt álló fiatalokat. A programsorozat jó alkalom arra, hogy a résztvevők személyesen is megtapasztalják, milyen a sapientias élet: találkozhatnak oktatókkal és hallgatókkal, betekinhetnek a képzésekbe, és közelebbről is megismerhetik a 25 éves intézmény campusait. A Marosvásárhelyi Karon minden hónap utolsó péntekén megszervezik a nyílt napokat, hogy minél több érdeklődő vehessen részt a programokon, így február 27-e után majd március 27-én, április 24-én és május 29-én is el lehet látogatni hozzájuk. A részvétel előzetes regisztrációhoz kötött, további információk megtalálhatók a karok honlapján.

Hírszerkesztő: Szer Pálosy Piroska

Szerszámtolvajok

Hozzávetőleg 30.000 lej értékű, marosvásárhelyi építőtelepekről származó szerszámok és építőanyagok ellopása miatt állítottak elő fiatalokat február 24-én. A Maros Megyei Rendőrség Bűnügyi Nyomozóirodájának rendőrtisztjei négy házkutatási parancsot hajtottak végre Marosvásárhelyen, Maroskelesztúron és Ákosfalván.

A házkutatások során több tárgyat (ruházat, kézi elektromos szerszámok) foglaltak le. A gyanúsítottakat a rendőrségen kihallgatták. A bizonyítékok alapján egy 16, egy 21 és egy 23 éves férfit Marosvásárhelyről és Ákosfalváról 24 órára őrizetbe vettek. A nyomozás folytatódik a Marosvásárhelyi Bírósághoz tartozó ügyészség felügyelete alatt – tájékoztatott a Maros Megyei Rendőr-felügyelőség sajtóképviseelője. (szer)

Fotó: Maros Megyei Rendőrség

Hegyvidéken havas utakra lehet számítani

Az előrejelzések szerint a hét végén a hegyvidéken sűrű havazás és szél lesz. A Brassói Regionális Ütügyi Igazgatóság február 24-i közleményében arra figyelmezteti a gépkocsivezetőket, hogy a téli útszonyokhoz alkalmazkodva megfelelő minőségű téli gumiabroncsokkal közlekedjenek, ugyanakkor a tehergépkocsikon legyen csúszásgátló anyag. Vezessenek elővigyázatosan a magashegyi hágókon, a serpentinek emelkedőkön! (pálosy)

Fotó: DRDP

Eltérő hangüzenet a RO-Alerten

A jövőben a RO-Alert üzenetek hangjelzései eltérőek lesznek, az üzenet típusától és a helyzet súlyosságától függően; folyamatban van több riasztási szint kidolgozása – tájékoztatott Raed Arafat, a Belügyminisztérium katasztrófavédelmi főosztályának (DSU) vezetője.

Raed Arafat kifejtette, a Különleges Távközlési Szolgálat (STS) közösen már hónapok óta dolgoznak ezen a projekten, és a terv szerint az üzenet jelenlegi, erős hangjelzése megmarad az azonnali vészhelyzetek jelölésére, és nemzetközi szinten egységes lesz. A módosítások a más típusú riasztásokra vonatkoznak, mint például az eltűnt gyermekekről szóló értesítések, amelyek hangja

egy SMS-ben küldött üzenet értesítésének hangjához lesz hasonlatos. Hasonló hangjelzése lesz a súlyos helyzetekre figyelmeztető üzenetnek is. Ezzel szemben a közbiztonságra vonatkozó riasztás (egy újonnan bevezetendő kategória) telefonképernyőn megjelenő szövegét nem kíséri majd hangjelzés, pont azért, hogy „ne fedje fel azoknak az embereknek a helyzetét, akik esetleg a veszély elkerülése érdekében rejtőzködnék” – részletezte Arafat, majd hozzátette, ahhoz, hogy ez a differenciált riasztási rendszer működjön, fontos, hogy a felhasználók frissítsék majd mobiltelefonjukat az operációs rendszer legújabb verziójára. Ez egy egyszerű folyamat, amelyet online, közvetlenül a telefon beállításából lehet elvégezni. (Agerpres)

RENDEZVÉNYEK

Nyitott kapuk a Művészeti Egyetemen

Február 27. – március 1., illetve március 6–8. között kerül sor a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem Nyitott kapuk című rendezvénysorozatára. Az eseménysorozat keretében bemutatkoznak a színész, bábszínész, rendező, teatrológia, drámaírás, filmfotó-média, látványtervező és zene szakos hallgatók és oktatók. A szervezők tematikus egységekben mutatják be a különböző profilú szakokat, az érdeklődők pedig két hétvégén több ingyenesen látogatható eseményen – vizsgaelőadás, szakmai beszélgetések, mesterkurzusok – keresztül betekinhetnek a szakmai képzés kulisszái mögé. A Nyitott kapuk programjaira szeretettel várnak mindenkit, aki pályaválasztás előtt áll, érdeklődik a művészet titkai iránt, vagy kíváncsi a színin zajló folyamatokra. További információk, illetve a részletes program megtalálható az egyetem honlapján.

SzalonnaFeszt Marosvásárhelyen

Marosvásárhelyen az Aranykakas udvarán február 27. és március 1. között megszervezik a SzalonnaFesztet. Három napig termelői vásár lesz, ahol több mint 40 kistermelő, gazda, kézműves szalonnával, hús- és tejtermékekkel, sajtófélesekkel, mézzel és egyéb finomságokkal várja a látogatókat. Ez alkalommal szervezik meg a szalonnaversenyt is, ahová egy „tenyényi” szalonnával lehetett benevezni. Részvétel előzetes asztalfoglalással.

Tavaszköszöntő nőnap bál

A farsangtemetés után a marosvásárhelyi Hagyományőrző Klub folytatja rendezvénysorozatát. Március 1-jén 14 órai kezdettel tavaszköszöntő nőnap bált tartanak a Darina vendéglőben. A rendezvényre színes programmal, néptánc-bemutatóval várja vendégeit a klub közössége. Közreműködik Ábrám Tibor. Érdeklődni lehet Toldi Gyöngyikénél, tel.: 0744-118-436.

NÉPÚJSÁG

MAROS MEGYEI NAPILAP

Kiadja az IMPRESS KFT.

FŐSZERKESZTŐ:

Karácsonyi Zsigmond

FŐSZERKESZTŐ-HELYETTES:

Vajda György

LAPSZERKESZTŐ:

Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Mezey Sarolta, Kaáli Nagy Botond, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska, Szeredai Vivien. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Szabó Ivett. **TÖRDELÉS:** Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi. **FŐKÖNYVELŐ:** Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília. Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujsag.ro **SZERKESZTŐSÉG:** 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujsag.ro **E-mail:** nepujsag@e-nepujsag.ro **Telefon:** titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino. A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével. **Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben:** tel. 0728-082-259. **Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje:** hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

6423578000069

ISSN 1220-3475 (print);

ISSN 1584-3238 (online)

Reális adatokon alapuló költségvetés készül

A jövő héten kívánja véglegesíteni és elfogadásra a parlament elé terjeszteni a 2026-os állami költségvetés tervezetét a kormány, jelentette ki kedd este *Ilie Bolojan* miniszterelnök, aki az ezt követő sajtótájékoztatón elemezte az aktuálpolitikai helyzetet is.

A kabinet ülését követő sajtótájékoztatón a kormányfő elmondta, szakítani kell a nem reális adatokon alapuló költségvetések tervezésével. Közölte: a pénzügyminiszterrel és a kormány többi tagjával felelősséget vállal azért, hogy az idei állami büdzsé egy realista költségvetés legyen, amelynek összes előirányzatára van fedezet, a bevételek becslése valós adatokon alapul, hogy tudni lehessen, mire és mennyit lehet költeni. A szociáldemokraták által javasolt szolidaritási intézkedésekkel kapcsolatos kérdésre válaszolva Bolojan elmondta, hogy a minisztériumok és a pártok minden egyes javaslatát elemzik, és támogatni fogják azokat, amelyekre találnak költségvetési fedezetet. Bolojan szerint ugyanis egy „irreális hipotézisekre” épülő költségvetés elfogadása lenne most a legnagyobb hiba. A 2025-ös évet hozta fel elkerülendő példaként, amikor az évet 7 százalékos deficittel kezdte és 8,4 százalékos deficittel zárta Románia.

A kormány egyeztetett az egyetemek képviselőivel a doktori pótlék felére csökkentéséről – fejtette ki a kormányfő, majd hozzátette, a kiadáscsökkentő intézkedéseket a felsőoktatásban csak az új tanévtől, az idei egyetemi év lezárása után vezetik be, hogy ne zavarják meg az oktatást. Bolojan érvelése szerint a nyugat-európai országokban általában nem jár bérpótlék a doktori címért, ez inkább romániai sajátosság. „Ha őszinték akarunk lenni: nálunk nem diplomákból van hiány, hanem szakértelemből, esetenként nagyobb elszántságból és elkötelezettségből” – jelentette ki, majd hangsúlyozta, hogy az egyetemi tanárok bérezése elsősorban az oktatói fozokatuktól függ, amelynek megszerzéséhez a doktori cím is szükséges, így a javadalmazásuk már eleve tükrözi ezt a képesítést.

Továbbá azt is elmondta, hogy emelni kell a nyugdíjkorhárt mindazoknál az alkalmazotti kategóriáknál, amelyek valamilyen formában kordedvezményben részesülnek. A kormány célja az országos helyreállítási terv (PNRR) mérföldköveinek maradéktalan teljesítése, illetve annak elkerülése, hogy a már kipipált vállalások a jogszabály-módosítások miatt megkérdőjeleződjenek – tette hozzá. További érvei szerint Románia „nem engedheti meg magának”, hogy 48-52 évesen vonuljanak nyugdíjba a munkavállalók. Ez szerinte gazdasági fenntarthatósági és társadalmi méltányossági kérdés is, ezért szükség van a nyugdíjkorhatár fokozatos emelésére. Hozzátette, hogy a következő hetekben az illetékes minisztériumok javaslatokat dolgoznak ki a szóban forgó alkalmazotti kategóriák nyugdíjazását szabályozó törvények módosítására. Azok számára, akik már jelenleg is teljesítik a nyugdíjazás feltételeit, átmeneti időszakot biztosítanak, és választhatják a jelenlegi előírások szerinti nyugdíjba vonulást, mivel az új előírások csak a jövőre fognak vonatkozni. A miniszterelnök szerint a cél az, hogy a következő években fokozatosan emelkedjen az átlagos nyugdíjkorhatár azokban az ágazatokban, ahol jelenleg lehetőség van korai nyugdíjba vonulásra, figyelembe véve a demográfiai folyamatokat is.

Az is elhangzott, hogy valamennyi minisztérium észrevételek nélkül, kedvezően véleményezte a közigazgatási reformról és a gazdaságélénkítésről szóló sürgősségi rendeleteket. A két jogszabálytervezetet a szokásos tárcaközi egyeztetések után, a minisztériumok javaslatainak beépítésével fogadták el, és továbbították a Hivatalos Közlönynek. A két jogszabály rendelkezései összhangban vannak az alkotmánnyal. Mint fogalmazott, a közigazgatási reform és a hatékonyságnövelő intézkedések – a pazarlás visszaszorításától a decentralizáció erősítéséig – elkerülhetetlenül vitákat váltanak ki, mivel „minden változás ellenállásba ütközik” – mondta többek között a sajtónak Ilie Bolojan. *(Agerpres-hírósszefoglaló)*

Kelemen Hunor:

Górcső alatt a kormány

Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke az RFI (Radio France Internationale) romániai szerkesztőségében adott interjújában kedden kifejtette véleményét a jelenlegi politikai helyzetről.

Többek között elmondta, hogy jelenleg még zajlanak technikai megbeszélések a kormányfőhelyettes és a miniszterek között, és még sor fog kerülni koalíciós megbeszélésekre is ebben az ügyben. Az RMDSZ-elnök szerint van néhány kérdés, amelyek ügyében még nem sikerült lezárni a tárgyalásokat, ezek egyike a közberuházásokat érinti. „Ezek a közberuházások tartják fenn mind a román gazdaságot, mind a román vállalatokat. Be kell látnunk, hogy ha bizonyos területeken leállnak a közberuházások, akkor a román vállalatok mennek csődbe, nem a multinacionális vállalatok” – mutatott rá Kelemen, majd kiemelte, társfinanszírozásokra van szükség az országos helyreállítási tervbe (PNRR) foglalt és az európai alapokból finanszírozott projektek esetében is, és ezt a fejezetet még nem sikerült lezárni.

A szociális csomag, a nyugdíjasok támogatása ügyében sem sikerült még közös nevezőre jutniuk. Az RMDSZ javaslata az volt, hogy a 3000 lej alatti nyugdíjjal rendelkező nyugdíjasok kapjanak erre az évre egy fix összegű támogatást, amelyet egy vagy két részletben kapnának meg, de még nem született döntés a koalícióban – magyarázta a politikus. Hozzátette: megbeszélések zajlanak még a PNRR határidőre meg nem valósítható mérföldkövei miatt is, amennyiben ezek is kihatással lesznek az állami büdzsére, mivel vagy pénzüsszegeket veszít általuk az ország, vagy az állami költségvetésből kell fedezni azokat, ahol már elkezdődtek a beruházások. Arra a kérdésre, hogy milyen mérföldkövek nem fognak megvalósulni a PNRR-ből, Kelemen a napelemgyártásra és a hidrogénalapú üzemanyag előállítására vonatkozó célkitűzést

említette meg. A múlt évben, amikor Románia újratárgyalta az EU-val a PNRR-be foglalt mérföldköveket és célkitűzéseket, minden minisztérium azért küzdött, hogy megtartsa a projektjeit. És most egyes minisztériumok arra ébrednek, hogy nem tudják teljesíteni azokat – summázta a politikus, aki szerint butaság volt a PNRR-be irrealista célkitűzéseket belefoglalni.

„Hülyeség volt például a hidrogént belefoglalni a PNRR-be, mert a világon sehol sem volt tökéletesített ez a technológia. És azt hittük, hogy majd mi véghezviszünk valami hatalmasat ezen a téren. Szóval ez már kezdettől fogva hiba volt” – hangsúlyozta Kelemen Hunor.

Az RMDSZ elnöke azt is megerősítette, hogy Orbán Vikort támogatja az április 12-i magyarországi parlamenti választáson. Kifejtette, hogy a magyarországi politikai kínálatot figyelembe véve a jelenlegi miniszterelnököt és pártját tartja „a legjobb választásnak”. Mint mondta, emellett szól a Fidesz-kormány határon túli magyar közösségekkel kapcsolatos „koherens és felelős” politikája is. Hozzátette: az ellenzék részéről – Magyar Pétert is beleértve – egyelőre nem látott olyan ajánlatot vagy programot, amely meggyőző alternatívát jelentene. „Tehát, ahogy azt már korábban is elmondtam, személyes választásom Orbán támogatása, ha ez egyáltalán számít, mert a magyarországi választásokról nem mi, hanem Magyarország polgárai döntenek” – nyilatkozta az RMDSZ elnöke.

Arra a kérdésre, hogy a romániai magyarokat is Orbán támogatására buzdítja-e, Kelemen kijelentette: az RMDSZ felmérései szerint a közösség magyar állampolgárságú tagjainak mintegy 90-92 százaléka a hivatalban lévő kormányfőre szavazna, és ez nem fog változni a választásokig. Kérdésre válaszolva a politikus azt is kijelentette, hogy a romániai – köztük székelyföldi – társadalmi tiltakozásoknak nincs közük a magyarországi választásokhoz. *(Agerpres)*

1121 milliárd lejre nőtt az államadósság

A Pénzügyminisztérium kedden közzétett adatai szerint tavaly novemberben az előző havi 1116 milliárd lejről 1121 milliárd lejre nőtt az államadósság.

Az Országos Statisztikai Intézet (INS) január 6-i adatait alapul véve GDP-arányosan az államadósság az októberi 60 százalékról 60,2 százalékra nőtt novemberben. A közép- és hosszú távú államadósság az októberi 1053 milliárd lejről 1043 milliárd lejre csökkent, a rövid lejáratú pedig 62,783 milliárd lejről 77,788 milliárd lejre nőtt. Az adósság nagy részét – 905,094 milliárd lejt – államkötvények jelentették. A hitel-felvétel 192,601 milliárd lej volt. Az euróban denominált adósság 490,4 milliárd lejnek, a dollárban denominált 112,77

milliárd lejnek megfelelő összeg volt, lejben 516,36 milliárdot kell törlesztenie az államnak. A kormányzati szektor adóssága az október végi 1091 milliárd lejről 1097 milliárd lejre nőtt november végére, ebből 1019 milliárd lej közép- és hosszú távú tartozás volt. Az önkormányzatok adóssága 24,660 milliárd lejről 24,293 milliárd lejre csökkent, amiből 24,255 milliárd lejt közép- és hosszú távon kell törlesztenie. A pénzügyminisztérium adatai szerint a külföldi államadósság a GDP 30,6 százalékának megfelelő 569,84 milliárd lej volt 2025 novemberében. Ebből 564,91 milliárd lej a kormányzati szektor, 4,92 milliárd lej az önkormányzatok tartozása volt. *(Agerpres)*

ORSZÁG – VILÁG

Törvénytervezet szexuális agresszorok ellen

A képviselőház által szerdán döntő házként elfogadott törvénytervezet szerint a szexuális agresszióért vagy kizsákmányolásért elítélt és emiatt nyilvántartásba vett személyek nem dolgozhatnak iskolákban, kórházakban, időszotthonokban, szociális, testnevelési és sportközpontokban. A tilalom állami és magántulajdonban levő intézményekre egyaránt vonatkozik. A tervezet szerint ezek az egyének önkéntesként sem tevékenykedhetnek intézményekben vagy szervezeteknél, nem kerülhetnek közel kiskorúakhoz és idős, fogyatékossgággal élő vagy más hátrányos helyzetben levő személyekhez. E tekintetben ezeknek a köz- és magánintézményeknek és szervezeteknek kötelességük magatartási integritási tanúsítványt kérni azoktól, akiket alkalmazni készülnek, vagy önkéntesi szerződést kívánnak kötni velük. Az előírás a külföldi állampolgárokra is érvényes. Az előírás megszegése 6 hónaptól 3 évig terjedő szabadságvesztéssel vagy pénzbírsággal szankcionálható a jogszabálytervezet szerint. A tervezetet a szenátus már elfogadta, a képviselőház döntő házként határozott az ügyben. *(Agerpres)*

Új határátkelő lesz a Tiszán

Május végére befejeződnek a Tisza folyón átívelő új híd munkálatai. A híd Máramarosszigetet (Sigetu Marmăției) köti majd össze az ukrainai Bila Cerkva (Tiszafejéregyháza) várossal – nyilatkozta az Agerpresnek Ukrajna Újjáépítési és Infrastruktúra-fejlesztési Állami Ügynökségének vezetője, Szerhij Szuhomlin. Szerinte az állami költségvetésből elkülönített elégtelen források miatt késett a beruházás az ukrán oldalon. Az új Tisza-híd nagyon fontos projekt Ukrajna számára, de források hiányában az építési munkálatokat csak tavaly augusztusban tudták elkezdeni. Szükség volt a part megerősítésére is ukrán oldalon. A munkálatokat hamarosan befejezik, és lehetséges, hogy május végéig megnyithatják az új határátkelőt Románia és Ukrajna között. *(Agerpres)*

9 milliárd italcsomagolást váltottak vissza

A betétdíjas visszaváltási rendszer (SGR) elindítása óta eltelt több mint két évben több mint 8,9 milliárd italcsomagolást váltott vissza a lakosság, és több mint 647 ezer tonnás mennyiség került az újrahasznosító állomásokra. Az SGR rendszert működtető RetuRO szerdai közleménye szerint 2026 első hónapjában a visszaváltott italcsomagolások száma meghaladta a piacra kerültekét: 356 millió italcsomagolást gyűjtöttek be, és 330 millió került piacra, ami hozzávetőlegesen 108 százalékos visszaváltási arányt jelent. Ezt a vásárlás és a csomagolás visszaváltási időpontja közötti időkülönbség eredményezte, mutatott rá a vállalat. *(Agerpres)*

Háború vagy béke?

(Folytatás az 1. oldalról)

és vezetői eldöntötték, hogy további 32,6 milliárd eurót adnak 2026–2027-ben. Ezt kívánják még „megfejezni” egy 90 milliárd eurós hadikölcsönnel és további 366 milliárd eurónyi összeggel a 2028 utáni 7 éves keretköltségvetésből, valamint 1500 milliárdnyi háborús finanszírozást, illetve Ukrajnának nyújtandó további támogatást követel az Európai Bizottság elnöke. Mindezek mellett a béke önjelölt bajnokának, Donald Trumpnak a javaslatai is távol állnak a valóságtól, mi több, a létrejött Béketanács sem az ukrán, hanem az iráni konfliktus rendezésére fókuszált. Közben a NATO javaslataira minden tagállam megnövelte a fegyverkezésre szánt költségvetését, s teszi mindezt annak ellenére, hogy az unió tagállamaiban gazdasági válság van. A pénzhiány pedig fokozhatja mindezt, mert az intézkedések, amelyek a fegyverkezésre fordított költségvetési hiány pótlására irányulnak, leginkább a társadalom szegényebb kategóriáját érintik. S ez újabb társadalmi konfliktust generálhat, tovább fokozza a bizonytalan helyzetet, ami elkedvetleníti a beruházókat. Egy olyan ördögi kör alakult ki, amelyből egyelőre nincs kiút, hosszú távú megoldás, legyen az Ukrajna EU-csatlakozása, területi engedménye, vagy bármi más, ami elhangzott egy esetleges békemegállapodás kapcsán. Mindeközben ukrán menekültek hagyták és hagyják el az országot, több ezer ember halt meg a fronton. A háború eszkalációja pedig nem csak a gazdasági válságot fokozza. Beárnyékolja az öreg kontinensen lakók biztos, békés jövőbe vetett hitét. Úgy tűnik, hogy ezzel – négy évvel a háború kitörése után – nem igazán törődnek a világpolitika sakk-mesterei.

Színvonalas sportlétesítményt óhajt a város

(Folytatás az 1. oldalról)

Horățiu Lobonț elmondta, hogy a beruházást illetően pontos költségvetést nem tud mondani, mert tulajdonképpen egy felújítási szerződés alapján végzik a munkálatokat. A lényeg, hogy azt a 2018-ban készült tervet követik, amelyet annak idején az Arhing Kft. készített a stadion felújítására.

A Bölöni László Stadion egy multifunkcionális stadion lesz, amely ismét a városi sportélet központjává válik. Pontosan azt a funkciót fogja betölteni, mint két évtizeddel ezelőtt, ahol focimérkőzéseket és atlétikai versenyeket, edzéseket lehet majd tartani. A stadion nagy rossz állapotban volt, az egykori gyeplő helyén fák nőttek ki. A felújítást télen a hideg idő miatt leállították. Az eddigi beavatkozások során az aréna infrastruktúráját érintő munkálatokat végezték el, és pedig korszerűsítették a világítási rendszert, ami viszont nem lesz alkalmas az éjszakai meccsek megvilágításához, felújították az öntöző- és vízelvezető rendszert, kialakították a természetes gyeplőt, és leaszfaltozták a futópályát – tájékoztattott Lobonț.

A munkálatok minőségét és menetét kifogásolók szóvá tették, hogy a gyeplő alá nem építették be a pálya fűtéséhez szükséges rendszert, amellyel megakadályozható a fű megfagyása. Ezzel kapcsolatban az igazgató elmondta: – Ez olyan költségeket feltételez, amilyen összegekkel a város jelenleg nem rendelkezik. Ez a beruházás több

A stadion a felújítás kezdete előtt

millió euróba került volna, amit a város nem tud előteremteni.

Azt is szóvá tették, hogy a focipálya gyepe miért ovális, és miért nem téglalap alakú. Kérdésünkre, hogy miért, Horățiu Lobonț elmondta, hogy ez ideiglenesen, műszaki megfontolásból van így, amit a munkálatok újrakezdésekor helyreigazítanak.

A város projektjének célja, hogy a stadion műszaki paraméterei lehetővé tegyék országos és nemzetközi versenyek szervezését. Az arénát európai szintű atlétikai központtá szeretnék alakítani, így a labdajátékokon kívül számos atlétikai versenyszámhoz biztosít majd megfelelő pályákat, egyenes szakaszokat a 100 méteres síkfutáshoz és gátfutáshoz, 400 méteres futókört, megfelelő helyet biztosít a dobószámokhoz, súlylökéshez, diszkoszvetéshez, gerelyhajításhoz, kalapácsvetéshez és a távol-, hár-

mas-, magas- és rúdugráshoz. A stadion befogadóképessége várhatóan legalább 10 000 fő lesz, két tribünnel és két kapu mögötti lelátóval. A lelátók felújítása a következő jelentős szakasz, amely a statikai szakvélemény elkészülte és a városi költségvetés elfogadása után kezdődik el. Az engedélyeztetést követően a stadion A kategóriás besorolását kívánják elérni, hogy Marosvásárhely rangos eseményeknek adhasson otthont – országos bajnokságoknak, európai versenyeknek vagy Grand Prix típusú viadaloknak.

A Bölöni László Stadiont a finanszírozástól függően jobb esetben idén ősszel, de legkésőbb jövő évben befejezik. A marosvásárhelyi sportolók, sportiskolások, szurkolók s a város régi sporthangulatát áhító lakosság nagyon rég várja egy színvonalas létesítmény átadását, hogy a stadion újra sport- és közösségi élmények színhelye lehessen.

Kettős könyvbemutató Marosszentgyörgyön

Újra kettős könyvbemutató volt a marosszentgyörgyi plébánia tanácstermében február 13-án, hétfőn este 6 órakor, ahol Nagy Miklós Kund bemutatta Baricz Lajos *Térjetek hozzám – 128 szonett és Légy résen – 129 szonett* című köteteit. A kötet borítóján Czirjék Lajos, illetve Csorba Péter festménye látható.

Ez alkalommal az együttlét nem a Miatyánk elimádkozásával, hanem az Ave Maria éneklésével kezdődött, melyet a Soli Deo Gloria közösségi kórus adott elő – Simon Kinga vezetésével – nagy átléssel. Majd az est moderátora, Moldovan Irén Czirjék Lajost és Csorba Pétert faggatta – akiknek kiállítását láthatták a jelenlévők.

Nagy Miklós Kund (fotó) a két kötetről beszélt, mint a szerző lírai naplójáról, amely közvetlenül szólítja meg az olvasót, és amelyből kiolvasható a szerző gondolat- és érzésvilága, Isten-, embertárs- és világszemlélete. Szokása szerint néhány négysorossal színezte előadását.

A Szent György énekkar előadásában – Orbán Balázs és Vass Lajos citerakiséretével – elhangzottak a Sok születésnapokat és a Szép szivárvány koszorúzza az eget kezdetű népdalok. Pataki Ágnes három-három szonettet olvasott fel, a Kolping Család énekkara – Szántó Árpád („Trubadúr”) – vezetésével és gitárakiséretével az ő saját szerzeményét, vidám éneket adott elő.

Az est közös énekléssel, szeretetvendégséggel és dedikálással zárult. (szentgyörgyi)

Mezőgazdasági kifizetések

A Mezőgazdasági Intervenció és Kifizetési Ügynökség (APIA) megkezdte a tavalyi mezőgazdasági évre vonatkozó támogatások egy részének kifizetését a következőképpen:

A fenntartható mezőgazdaság fejlesztéséért (PD–02) kiírt pályázatra számosállatonként 53,5212 eurót, a fiatal gazdáknak szánt jövedelemkiegészítő támogatásként (PD03) 46,6676 eurót, a parlagon maradt területek művelésére, illetve tájelemek létrehozásáért (PD–28) 32,9366 eurót fizetnek. A pályázatot által meghatározott árfolyam szerint egy euróért 5,0806 lej jár. A támogatásokat az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapból (FEGA) biztosítják. A keretösszeg: 126.903.573,46 lej. (sz. v.)

Az RMDSZ javaslatára

Helyi adókedvezményekről döntött a kormány

A kormánykoalíció hétfői ülésén döntöttünk arról, hogy milyen kedvezményeket adhatnak az önkormányzatok a helyi adók esetében. Az RMDSZ javasolta a kormánynak az adóterhek csökkentését, amit a koalíció elfogadott. A megállapodást követően várhatóan a hét második felében tárgyal róla a kormány, és márciusban dönthetnek a helyi tanácsok a módosított helyi adókról.

Az ingatlanadó esetében a 100 évnél régebbi épületeknél 25% kedvezmény, az 50–100 év közötti épületeknél pedig 15% kedvezmény biztosítható. Továbbá a súlyos fogyatékkal élők ingatlanjaira és a személygépkocsikra 50%-os, míg a

hangsúlyos fogyatékkal élőknek 25%-os kedvezmény jár.

A személygépkocsik adója esetén az önkormányzatok a törvényben rögzített minimális és maximális értékek között csökkenthetik az adót, de az nem lehet keve-

sebb a tavalynál. A döntés azokra is tekintettel van, akik már befizették az adókat: a Pénzügyminisztérium kidolgozza a pénzvisszatérítés módját ott, ahol túlfizetés történt.

A koalíció döntött a központi és helyi közigazgatás reformjáról is: megszüntetjük az intézményi átfedéseket, csökkentjük a bürokráciát. A cél, hogy jobban, hatékonyabban működjön az állam, miközben spórolunk a központi és a helyi kiadásokon is – írja közleményében az RMDSZ.

A remény – második futam

halt az indiai Kochi városában, tudtam meg a mesterségestől.

Ha már a csevejnél tartunk, elmondhatom, hogy Indiánál jóval közelebb, csak itt a főtéren, amely többféle nevet is viselt (jelenleg rózsázik) volt egy divatüzlet, melyet Reményi báznak hirdetett a cégtáblája, már amikor ezt szabad volt a nyelvünkön is kiírni, ui. a különféle rendszerek, melyek a főtéren átviharzottak, gyakran előírták, mekkora betűkkel és hová kell elsőként felírni a hivatalos elnevezést, és hová jöhet a megtűrt/tiltott második vagy harmadik. Tulajdonosát aztán 1944-ben végleg bevonták előbb a gettóba, majd egy vonatba, és végállomásról nem tért vissza... Hiába volt Reményi a neve. (Különböben nem valószínű, hogy a német Hoffnungból magyarosított Reményire, de erről jut eszembe, hogy Schillernek van egy hasonló című híres verse, Mendelssohn–Bartholdy pedig dalt szerzett ugyanezen a címen.)

tanulók, mint tudjuk, annak idején Vasco da Gama érte el elsőnek az európaiak közül, megkerülte, és eljutott Indiába. Mert erős reményekkel szállt hajóra, és sikerült véghezvinni céljait, amiért a portugálok, na meg a civilizált nyugati világ a maga módján mind a mai napig hálás. Bevallhatom, sok más kortársammal ellentétben, nem vágyom Indiába sem, persze ez nagyfokú szemléletbeszűkülést jelez, de vállalom. Az onnan érkező képek mindig óriási zsúfolsággal riasztanak. Lehet, hogy ez is csak előítélet, de már nem valószínű, hogy megvárom a jogerős ítéletet. Vasco útja révén Portugália hatalmas kereskedelmi előnyhöz jutott a fűszerek (bors, fahéj stb.) kereskedelmében. Portugália gyorsan tengeri nagyhatalommá erősödött, és ezzel együtt a gyarmatszerzés kalandos-véres útjára lépett. Vasco da Gama utóbb India alkirálya lett, de nem sokkal ezután, 1524-ben meg-

Volt viszont egy magyar pénzügyminiszter, Reményi Schneller Lajos, aki 1938–1945 között erősen németbarát politikát folytatott, rendszeresen informálta országa dolgairól a náci titkosszolgálatot és a megszállókat, aminek következménye az lett, hogy az amerikaiak visszaadták R.S.L.-t Magyarországnak, és 1946-ban a népbíróság golyó általi halálra ítélte. Neki sem kedvezett a névválasztás. Tanulság: a reményt hordozzuk inkább a szívünkben, elménkben, mint a nevünkben.

Végezetül az izraeli himnusz, a Hatikva szintén reményt jelent. Előbb azt, hogy hazája lesz az üldözötteknek, aztán azt, hogy ez a haza megmarad az ellenség gyűrűjében, és mindvégig, manapság is azt, hogy végre béke lesz. Dallama akár Smetana Moldva című művére hasonlít, vagy annak átvétele, más variáns szerint egy moldvai román népdal töredéke. Ezen még vitakoznak, de ez senkit nem akadályoz abban, hogy hivatalos ünnepeken, kiváltságos/nehéz és reménytelen pillanatokban fel ne hangozzék. Ez a himnusz dolga.

CSÜTÖRTÖKI KIMENŐ

Sebestyén Mihály

Mostanában már arra is kapható vagyok, hogy sorozatokat bámuljak valamelyik filmcsatornán. Ez adta az ötletet – bátorságot – hogy magam is megpróbálkozzak egy sorozattal, melynek első darabjával már néhány héttel (csütörtökkel) ezelőtt elkápráztattam híveimet és a második darabját (évadát) ezúttal szeretném bemutatni. (Szakmai titokként elárulhatom, hogy az alábbiak az első rész megírása után jutottak eszembe.)

A reményről lenne szó, melynek tartósságában a továbbiakban is bízom, ezért reménykedem abban, hogy nem lelek elutasításra. A bővítmény első fordulójában a Jóreménység fokát céloztam meg. Nem remélem, hogy valaha is eljutok Dél-Afrikába, a hasonló nevű köztársaságba, bár a búrokkal szimpatizáltam volna a búr–angol háború idején a múlt század legelején, ahogyan az erdélyi közvélemény is tette. A Jóreménység fokát, kedves régebbi és újabb

Az erdélyi lét szorongató dilemmái között (76.)

Árva Bethlen Kata

(Bonyha, 1700. november 25. – Fogaras, 1759. július 29.)

Kiss Zsuzsánna

Bethlen Kata Bethlen Gábor családjából származott. Apja a diplomata, mecénás és önéletíró Bethlen Miklós öccse, Bethlen Sámuel. A rendek egyik legtekintélyesebb tagja: Kükküllő vármegye főispánja, a császári hadsereg ellátását biztosító országos főbizottság inspektora, Marossszék főkapitánya, „táblai ülnök”. Bethlen Kata az erdélyi lét küzdelmes fordulásait és szorongató dilemmáit már atyja életútján át érzékelhette volna, ha nem lett volna még kisgyermek, amikor Bethlen Sámuel – családi hagyomány szerint a 1697-től a marosvásárhelyi református kollégium gondnoka – „védelmezni” indult Erdélyt a császári tábornok, Jean Rabutin („rabbá tőn”, lásd Ignác Rózsa: *Torockói gyász*) parancsára, a Rákóczi-szabadságharc ellen. Ötszáz főnyi császárhű seregét Rákóczi csapatai 1703. szeptember 20-án Szentbenedeknél szétverték. Ő maga csak futva menekült meg. Mint a császárpárti arisztokraták akoriban, Nagyszebenbe húzódott vissza családostul, ott írta alá 1704. augusztus 2-án a tiltakozást II. Rákóczi Ferenc fejedelemmé választása miatt... 1707-ben aztán a császári hadsereg túlkapásai ellen tiltakozott, ezért kényszerlakhelyet jelöltek ki neki, ahol hamarosan elhunyt.

Férjét és gyermekeit gyászolta

Bethlen Kata az „árva” előnevet maga adta magának, amikor második férjét, széki Teleki Józsefet és akorra már elhunyt, illetve a katolikus egyház nevében tőle elragadott s elhidegült gyermekeit gyászolta.

„*Harmínckét évesen családattalanná vált élete szinte feloldódott a református egyházban, amely számára nemcsak a hitvallást jelentette, hanem a magyar kultúrát és irodalmat is. [...] Olthévízi és fogarasi otthona az erdélyi művelődés egyik kisugárzó központja lett*” (Szabó Ágnes: *Bethlen Kata és könyvtára*. <https://vmek.oszk.hu/03100/03148/html/bethlen11.htm>).

Árvaságában adományozóvá, „örzövő”: ápolóvá és alkotóvá is vált. Petróczi Kata Szidónia mellett a magyar barokk egyik első, a memoárirodalom egyik utolsó szerzője. Két imádságoskönyve (Lőcsén 1726-ban és Debrecenben 1733-ban) jelent meg életében, mindkét kötet címe így kezdődik: *Bujdosásnak emlékezetköve*... Az árva grófnő fájdalmat enyhített, könnyet törölt le, életet mentett. 1737-től kéziratosan terjedtek a nyolc kéz által másolt „házi orvosságos könyvei”. Három

különböző orvosságoskönyve is volt (egyiket sajtó alá rendezte S. Sárdi Margit, Máriabesnyő, 2012, lásd Gesztelyi Hermina recenzióját, ItK 2014. CXVIII évf. 6., 869-872). Orvosságoskönyvében (arab számokkal) számozott fejezetekre tagolta az orvoslás mesterségéről szóló tudását, és fejezetenként újrakezdett, római számokkal jelölt recepteket is közölt, e recepteket részeknek nevezte.

Az első erdélyi orvosnő

A gyógynövények ismeretében hányatott élete minden állomásán kezelte a környezetében élő embereket s a hozzá fordulókat. Első orvosi oktatója rokona, Köleséri Sámuel volt. Sokat tanult Borosnyai Nagy Márton medicinae doktortól, aki 1734-ben kezelte vizenyő, majd mellhártyagyulladás miatt a grófnőt, eret is vágatott rajta. A szembetegségek orvoslását a nagyszebeni Simoni Mártontól tanulta el. Legtöbbet az általa tanítatott és pártfogolt polihisztortól, udvari lelkészétől, Bod Pétertől (1712–1769) tanult, akinek segítségével sokféle kortárs európai és magyar orvosi könyvet beszerzett és olvashatott. Különösen a szembetegségeket tudta hatásosan gyógyítani, hálgyoműtéteket is végzett. Patrónája szemorvosló működéséről Bod Péter (1712-1769) így emlékezett meg:

„Gyógyítást gyakorlott gyakran még maga-is.

Kivált szem fájdalmat böltsen orvoslotta, Hállyogot a’ szemről könnyen el-ozslatta, E’hasznos Tudományt néki tanította, Más Doktorok között egy jó ocu-lista.”

(részlet Bod Péter *Tiszta fényes drága biber*... kezdetű búcsúztató verséből Bethlen Katáról. Megjelent: Kolozsvár, 1762)

Méltán tekinti Bethlen Katát a kolozsvári orvos és orvostörténész, Pataki Jenő az első erdélyi orvosnőnek: „A hévízi nagyasszonynak nagy lelki gyönyörűséget okozott az, hogy embertársain segíteni tudott, s balzsamír

volt az sokat szenvedett lelkére.” (Pataki Jenő: *Bethlen Kata, az első magyar orvosnő*. Pásztortűz, 1926/20, 465-467.)

Levelei és végrendelete beiktatásával, önéletírását Bod Péter szerkesztette egybe kéziratoss könyvvé *Gróf bethleni Bethlen Kata életének maga által való leírása* címen (a grófnő életének utolsó évében). A kéziratot először 1881-ben adta ki Stein János a Minerva kiadónál, Kolozsvárt.

Kocsis István monodramát írt

Míg Németh László a maga többszereplős drámájában Árvá Bethlen Kata életének csak egy szeletét jeleníti meg, addig Kocsis István a román kommunizmusba fagyasztott erdélyi sorsot faggatva ír monodramát ugyanarról a „Németh László asszonyai közül való” (lásd Németh László *Erdélyi sziget* c. tanulmányát) a grófnőről. Az asszonyról, aki lánykora óta balvégzetével küzd, és aki református hitéért, személyes önállóságáért tusakodik. A jobb sorsra érdemes kegyes nagyasszonyról, aki kényszerű gyászából és védekezéséből újra és újra elemzi, szüntelenül emészt magát. Így, befele fordulva építi fel, fájdalmai, boldogtalansága és árvasága ellenére is, a biztonság és önazonosság szigetét.

Emlékezés, önképviselés (önreprezentáció), indulatátvitel, hitvallás, panasz, perlekedés, öngazolás, önvigasztalás, példázat vagy megértési folyamat Bethlen Kata önéletírása? (Fazakas Gergely Tamás: „Árvá Bethlen Kata önreprezentációi: Érvék az önéletírás filológiai szempontú, kontextualizáló olvasása mellett”, *Studia Litteraria* 2019/3-4. 38-58). Mindez együttvéve, ám új szerzői tükrözésben ennél kevesebb és több is Kocsis István *Árvá Bethlen Katája* (1974). Érdemes tudnunk, hogy Kocsis István 1974 után többször átírta monodramáját, legutóbb 2012-ben; lásd *Találkozás a fényben* című gyűjteményes kötetét (Budapest, Napkút 2018).

A boldogságra vágyó 17 éves lány

Kocsis Árvá Bethlen Katájának a szövege voltaképpen a főhős visszatekintése a maga hányatott életére első férjhez menésétől élete alkonyáig. Ez a szöveg a beszélőnek hol viharzó, hol megnyugvást találó lelkiállapotait tükrözi folyamatosan – mintha Bethlen Kata naplóját hallanánk majd’ három évszázad távolából. A tizenhét éves lány „még” egészséges, derűs, boldogságra vágyik, de meg is akar felelni édesanyjának és környezetének: eredménytelen ellenállás után tehát bele-

egyezik katolikus mostohaapja fiával kötendő házasságába. Érzelmileg nem teljesen közömbös neki a fiatalember, ugyanakkor a felekezetek között tátongó szakadékról csak önmagát becsapva tudna megfelekezni... Ha megint nem tört volna be a tatár Erdélybe, akkor talán nem találkozott volna Haller Lászlóval... De a tatár betört, és az őt irányító családtagok akarata érvényesül, Kata férjhez megy. Önbecsapás, hogy a katolikus esketési szertartás szövegét csak félig mondja el? Haller László és Bethlen Kata házassága békésen indul, ám a köztük lévő baráti viszonyt szinte azonnal feldúlja a két egyház közötti „marakodás”.

Egyedül Kata tart ki pestises férje mellett

Katának ikerfiai születnek; a korban az ikerterhesség nagyon megterhelő volt az asszonyokra. Ám ez a sziklakemény alkatú asszony még tizenegy gyermeket fog szülni. Igaz, ötvenkilenc éve folyamán sokszor „nyavalyás”; egészségi állapotát külső nehézségei, nagy veszteségei és a megélt indulatok csorbítják. Harmadik magzatával „elnehezedett” (áldott) állapotban van, amikor terjedni kezd a pestis. Cselédek, orvos, pap mind messzire menekülnek a dögvész elől. Egyedül Kata tart ki a vele egyidős, csak huszonkét éves pestises – férje mellett a bajban. S Haller Lászlót – mennyire eltévesztett, okafogyott győzelem ez – csak a református feleség imái kísérik át Isten országába...

Mind a tíz, második házasságából született gyermeke elpusztul

Háromévi özvegység után „a nagy újrakezdő” férjhez megy széki Teleki Józsefhez. A kálvinista hit most „bizton” gyakorolható a családban. Csakhogy Kata megnyugvást nem sokat talál, mivel előző házasságából való gyermekeit elperlik tőle, közben az ikerfiak közül az első, „a kedvesebbik” meghal. Járványok és (akkor) gyógyíthatatlan gyermekbetegségek szedik szaporodó új családjában áldozataikat. Így pusztul el nem egészen tizenegy esztendő leforgása alatt mind a tíz, második házasságából született gyermeke! Végül vízkórság (vesét, májat, szívet támadó vizenyő, ödéma) támadja meg Teleki Józsefet, ő is meghal.

Gyógynövényeket termeszt, könyvtárat gyűjt, orvosi könyveket olvas, gyógyít

Bethlen Kata ekkorra már önálló, aktív személyiség: nemcsak virágoskertje van, de gyógynövényeket termeszt, könyvtárat gyűjt, orvosi könyveket olvas, nyomdát működtet, birtokai ügyében intézkedik, gyógyít, kezel, műt, patronál... Kívülről ép és egészséges, hiszen mindig képes talpra állni és újrakezdeni, bár megpróbáltatásai nem szűnnek. Mire sikeresnek is mondható nagyasszonnyá válik, már elveszítette összes gyermekét... Alkata és hajlama szerint már régóta magára vette a gyász, az üldözöttség, az árvaság, a mártíromság „védőmaszkját”: hogy kibírja!

Bethlen Kata életküzdemei mind Németh László, mind Kocsis István tollán, mifelénk Farkas Ibolya borzongatóan gyönyörű kisszínpadai tolmácsolásában, a szorongatott, de megmaradni akaró örök – nemzeti és „minőségi emberi” (Németh László) – kisebbségiek sorsát jelképezik. Amikor édesanyjával „vív”, hogy ne kelljen elfogadnia a katolikus véleget, ilyen mondatokat szól Németh László Bethlen Katája:

„*De énnem nem kell ettől a mostani világtól még az oltalom sem, s ha kövenként szedik szét a régi Erdélyt, én az utolsó szegletekövön akarok gubbasztani és fohászkodni*” (Németh László drámájának első felvonását idézi Németh S. Katalin: *Két Árvá Bethlen Kata dráma*. OSZK évkönyve, 1979 – Budapest, 1981, 657-663.)

A hallgatáshoz emberfeletti erő kell

Kocsis István Bethlen Kata jellemét sajátosan alakítja; hősnője defenzív, már-már beteges konokságát hangsúlyozza. A monodráma Katája első halott gyermeke fölött így perlekedik Istennel, azaz saját hitével:

„*az embernek annál azért erősebbnek kell lennie, semhogy szabadjára eressze az ő káromló szavait... Az ember, amikor csak káromlásra, átkozódásra nyílna a szája, szorítsa össze a fogait, és hallgasson. Hallgasson, mert ő erős... A mindenható Isten is bizonyára azt figyeli rajta, elég erős-e?... De megfullad az ember, ha hallgat. Nem megy le a torkán egy maréknyi levegő sem, ha hallgat... A hallgatáshoz emberfeletti erő kell, nem adatott meg az embernek a hallgatás... Hát ha az ember nem elég gyenge ahhoz, hogy káromolja a teremtőjét, a hallgatáshoz pedig nem elég erős, köszönjön akkor... Köszönje meg, hogy marokra fogták vaskezek az ő belső részeit, a köszönő szó beprésel az ő tüdejébe annyi levegőt, hogy lélegezni tudjon... Köszönöm, Istenem, hogy magadhoz vetted az én legkedvesebb gyermekeimet...*” (Kocsis István: *Találkozás a fényhídon*, 2023, 222; ezt a részletet idézi Németh S. Katalin. *Két Árvá Bethlen Kata dráma*. OSZK évkönyve, 1979 – Budapest, 1981, 663-666.)

A valódi-történelmi Bethlen Katát Isten káromlásának gondolatáig, hitében való kételkedésig legmélyebb anyai elkeseredése sem ragadhatta el. Lássuk a valóban élt Bethlen Kata klasszikusan fegyelmezett, belső harmóniát és játékoságot is sugalló sajátos írásmódját; vegyünk egy olyan szövegrészt, amely megtalálható mind az önéletírás, mind az imádságoskönyv elején:

„*igen kiseded koromban maradtam atya nélkül való árvaságra. Az után igen ifjú időmben tettem-bé a’ két kőszikla között fáradozó és elmerüléssel ijesztő két örvény között gyötrődő Hajóban az hajókázásra*” (idézi Németh S. Katalin. *Két Árvá Bethlen Kata dráma*. OSZK évkönyve, 1979 – Budapest, 1981, 657-663.)

Kocsis István Bethlen Katája beszédmódjával szépen simul a történeti és naplóíró személy veretes nyelvezetéhez. A monodráma hősnőjét ugyanakkor, talán a műfaj szabályai miatt, tépelődőbnek, „túlhajtottabbnak”, kiegyensúlyozatlanabbnak, betegesebbnek ismerhetjük meg, mint olthévízi „eredetije” volt. Árvá Bethlen Kata a naplóból a színpadra lépve lázadó lélekkel keresi a maga igazát: hibáztatja magát és a világot, viaskodik mindenkivel, Istennel is, küzd betegen a végsőig, hogy megértse a világot, önmagát és Istent. Keresi a maga vigaszát, keresi elvesztett egészségét? Mondhatjuk, hogy huszadik századi, ráadásul kisebbségi „áthallás” súlyosbítja Kocsis István Bethlen Katájának tizennyolcadik századi erdélyi lelkületét? Bárhogy is van, Kocsis István monodramája (első sorban az eredeti 1974-es változat) az önvizsgáló lelkiismeret mindenkori, eget vívó küzdelme az igazság és az egészség nevében.

Pakisztán (6.)

Utunk a Karakorum hegységben

A Karakorum hegységbe vezető út első napján a túra látszólag nem volt nehéz. Nem kellett nagy szintkülönbségeket magunk alá gyűrnünk, a tűző nap azonban megkeserítette az életünket.

Veress Zsombor

Leves gleccserolvadékból

Délben letáboroztunk ebédelni, a szakácsok felverték a lacikonyhát, és azonnal nekiláttak a főzéshez, hogy bennünket frissen főtt, háromfogásos ebéddel kényeztessenek. A konyhamesterek első dolga az volt,

Eleinte megrökönyödve figyeltem, hogy csak úgy, szimplán a zavaros patakból iszunk, mint ahogy azt eleink tették évezredekken keresztül, abból a patakból, amelyen azelőtt átslattyogtunk, az ösvérek belegázoltak, és a partján legelészve végezték dolgukat is. A víz eleinte furcsának, ízetlennek tűnt, gyakran néztem a benne fino-

Colát is vásárolni a városi ár 5–10-szereséért, de ez a luxus nem sokáig tartott, maradt a világ egyik legtermészetesebb ivóvízforrása, a jég.

Egyébként a Karakorum, illetve a Himalája, vagyis a világ legmagasabb hegyeinek a gleccserei nem csak számunkra szolgáltatták az életet adó vizet. A világ e jelentős édesvíztározói olyan gigafolyók táplálói, mint például az Indus, a Gangesz vagy a Brahmaputra. Nem véletlenül összpontosul a nagy hegyektől délre eső területeken a világ

Teherhordók (porterek)

A Biafo-gleccser olvadékvizéből készült az ebéd

hogy a folyóba torkolló patakokból vizet merítsenek, amely ebben az esetben nevezetesen a Biafo-gleccser olvadékvizét jelentette. Ezt használták főzéshez, ebből lehetett levest, teát, kávé készíteni, és a ki-hűlt változatát szomjoltó ivóvízként kortyolgattuk.

man szuszpendált löszös részecskéket, de a túlélési ösztönöm azt súgta, hogy ez nem a kényeskedés ideje. Nincs mit szépíteni, gleccservízet ittunk 2 héten keresztül, s igaz ugyan, hogy az első napok táborában még lehetett palackozott vizet, urambocsá' Coca-

népességének 11 százaléka. Mintegy 890 millió ember kapja innen nem csupán az ivóvizet, hanem a mezőgazdaság, ipar működéséhez elengedhetetlen édesvizet is, egy szóval a megélhetést. Felemelő volt tudni, hogy kis csapatunk is kapott egy cseppcsekét abból az életből, amely Európa populációjánál 146 millió emberrel többet éltet nap mint nap, évezredek óta.

Étkezéseinkről még annyit, hogy a reggeliket mindig a kiindulási kempingben, az ebédeket az útközben rögtönzött táborainkban, a vacsorákat pedig az éjszakázási sátor táborokban fogyasztottuk el. Az étek kiválóak voltak. Reggelire mindig volt tojás, többnyire omlett vagy keményre főtt változatban, lekvár, mogyorókrém, tea. Ebédre levest, rizst, zöldséges mártásokat készítettek. Levest vacsorakor is mindig tálaltak, de volt csirkehús, rizs, különféle mártások, olykor sült krumpli, gyümölcsök (cseresznye, avokádó, ananász, mangó, maracuja), és persze minden étkezéshez járt a frissen sült lepénykenyér. Az én kedvencem a leves volt, amiből mindig repetáltam (volt, amikor háromszor is), és már csak azért is fogyasztottam nagy előszeretettel, mivel megszóva kiváló hidratáló, elektrolitpótló, testemet, lelkemet melengette, az otthonomra emlékeztetett. Húsrá mindennap volt gondjuk, de feltevődhet a kérdés, hogy miként sikerült két hétre elegendő mennyiséget vinni úgy, hogy az ne romoljon meg a nappali hőségben? Erre a világ legtermészetesebb megoldása a válasz: élő állatokat vittünk magunkkal, egytucatnyi tyúkot, valamint egy kecskét, így hát ennél frissebbet kívánni sem lehetett volna. A csirkéket dobozokban vitték az ösvérek, és minden este „kitekerték” egyik nyakát, a kecskét pedig a saját lábán terelgette egyik porterünk mindaddig,

Teherhordók a hídon

amíg egy napon ez a jószág is be nem fejezte földi pályafutását. Az ebédeket nagyjából a napi gyalogút felénél fogyasztottuk el, olyan helyeken, ahol vízlelőhely is volt, amit nyilván nem volt nehéz találni, figyelembe véve, hogy gyaloglásunk gleccserek sztrádáin történt. Az étkezések kiemelt jelentőséggel bírtak, konyhásaink megadták a módját, a „látványkonyha” sürgésforgása a szemünk előtt zajlott. Nyilván mi magunk és „bukatárjaink” is igyekeztek a körülményekhez képest betartani a higiéniét,

készülve ilyen sürgősségi helyzetekre, rosszulleteinket igyekeztünk orvosolni, például a Romániában népszerű sárga színű „medicinával”, amely igazi szalvátor lett kiscsiny táborunkban.

Hétórányi gyaloglás után érkezünk meg a 3103 méteren fekvő Jhola táborba, ahol volt időnk pihenni, regenerálódni, s az árnyék hűvösében teázgatva csodálni a közeli hegycsúcsokat. Ismét találkozhattunk, eszmét cserélhettünk V. Csabával is. Ebben a táborban még lehetett Colát vásárolni, mindany-

Olvadékvízből főzött leves

ennek ellenére a túra során bizony mindenkit utolértek kisebb-nagyobb gyomorrontási epizódok (hogy finoman fejezzem ki magam), de ezek véleményem szerint nem mindig fertőzésekre, inkább a túlevésre, valamint a számunkra nem megszokott fűszerezettségre, a vizek eltérő ionösszetételére, illetve az étkezési olaj túlzott használatára vezethetők vissza. Mindenesetre fel voltunk

nyian vettünk, ő azonban nem, szerényen beérte a forrásvízzel. Azon ámultam, hogy a helyiek még ott sem felejtették el az esti imát, titokban figyeltem, amint Mekka felé földre borulva rótták le kötelességüket. Ez rendkívül inspiráló volt, s ha ők Allahhoz, én Istenhez fohászkodtam, ami megerősített az elkövetkező napok, hetek megpróbáltatásaiban.

(Folytatjuk)

Esti sátor tábor

Készül a tábori vacsora

Ünnep a Kultúrpalotában

Remekelt a Szent Balázs Alapítvány

A Szent Balázs Alapítvány idei meglepetése egy kitűnően szervezett multidiszciplináris konferencia volt, amelyet az elmúlt hét végén a marosvásárhelyi Kultúrpalotában tartottak. Témája, ahogy címe is jelzi, Alváshorizont – Cirkadián egyensúly a 21. században.

Bodolai Gyöngyi

Hogy mit is jelent a cirkadián egyensúly? Nos, lelki szemszögből, ahogy, *Lukács István* református lelképásztor bevezető szavaival megfogalmazta, Isten úgy teremtette meg a világot és benne az embert, hogy parancsba adta az alvást és az ébrenlétet, a világosság és sötétség ritmikus váltakozásának megfelelően. *Szénégető István Barnabás* katolikus pap a kapcsolati biztonságot említette mint a cirkadián ritmust kedvezően támogató erőt.

Tudományos szempontból a komplex élő szervezetek egyik működési sajátossága a ritmicitás, az alvás és az ébrenlét váltakozása, amit belső időmérő rendszerünk vezérel. A cirkadián ritmus működéséről, működési zavarairól, azok kezelési lehetőségeiről szólt az orvosi, pszichológusi és más segítő szakmák sok és változatos területeiről érkezett szakemberek előadása, tanácsai.

Az agy alvás közbeni szerepéről, az alvás szerkezetéről és fő fázisairól, valamint azok szerkezetéről szólt többek között prof. *dr. Szilágyi Tibor*, a MOGYTTE Élettani Tan széke tanárának előadása. Az alvászavarokról és az evészavarok kezeléséről – a XXI. század leggyakoribb orvosi panaszairól – *prof. dr. Purebl György* egyetemi tanár, pszichiáter, pszichoterapeuta tartott előadást, majd műhelymunkát a cirkadián ritmus és a testi-lelki egészség összefüggéseiről, az alvási panaszok kezelésében történt szemléletváltásról, amely a gyógyszeres kezelési módszerekkel szemben az életmódváltást, az alvásbarát szokásokat részesíti előnyben. A cirkadián ritmus mérése zsákutcába jutásának okairól szólt *prof. dr. Bódizs Róbert* neuropszichológus előadása, aki a Semmelweis Egyetemen az általa létrehozott alvász- és kronobiológiai kutatócsoport vezetője. *Dr. Lázár Alpár* egyetemi docens, alváskutató, akinek munkássága a cirkadián ritmus agyműködésben betöltött szerepére, valamint az idősödő agy funkcióinak a módosulására vonatkozik (felszínesebb, széttöredezett alvás, a gyakoribb éjszakai ébredések, csökkent nappali éberség), arról beszélt, hogy ezek megértése lehetőséget kínál olyan beavatkozások kidolgozására,

amelyek támogatják az egészséges öregedést.

Dr. Salat Csaba Álomképek című előadásában gazdag képanyagban mutatta be, hogy a különböző korszakokban hogyan ábrázolták a képzőművészetben az alvást, az álmot.

Prof. dr. Csábi Györgyi, a Pécsi Tudományegyetem Gyermekegyógyászati Klinikájának vezetője a gyermekkori alvászavarokról tartott előadást. Ezek a 0–18 éves korosztály 20–30 százalékánál jelentkeznek, és befolyásolják az egész család életminőségét. A tünetek hátterében rossz alváshigiénés szokások, az obstruktív alvási apnoe szindróma, alvászavar, szorongásos zavar, depresszió, ADHD vagy az autizmus állhat, illetve a családban, iskolában elszenvedett bántalmazás, lelki traumák, krónikus stressz. A kezelést a kiváltó ok beazonosítása szabja meg.

Panelbeszélgetés

Dr. Fritz Réka fül-orr-gégész, fej- és nyaksebész szakorvos arról számolt be, hogy a Szegedi Tudományegyetemen végzett klinikai tevékenységében kiemelt terület az alvás alatti felső légúti zavarok, különösen a horkolás és az obstruktív apnoé kezelése.

Dr. Fabó Dániel, a Szegedi Tudományegyetem munkatársa előadásában arra kereste a választ, hogy vajon mennyire henyé az agyvelő, amikor epilepsziás rohamban álmot lát a beteg, és hogy valóban álmról van-e szó, vagy egyéb hallucinációkról, mint sok egyéb kór állapotban.

Dr. Gáll Zsolt, a MOGYTTE egyetemi docense, klinikai főgyógyyszerész és kutató előadása a melatonin és más chronobiotikumok protektív hatásáról szólt. Fő kutatási területei közé tartozik a központi idegrendszerre ható természetes (D-vitamin, kannabidiol, melatonin), illetve szintetikus vegyületek vizsgálata kísérletes modelleken.

Dr. Frigy Attila kardiológus és belgyógyász főorvos szakmai és tu-

dományos érdeklődésének egyik legfontosabb területe a szívelégtelenség, ezért ennek keretében foglalkozik az alvászavarokkal és a cirkadián ritmussal.

A nyugtalan láb szindróma (RLS) és az alvászavarok megelőzése képezte ifj. dr. Szatmári Szabolcs neurológus osztályvezető főorvos előadásának témáját. A gyakori alváshoz kapcsolódó mozgászavar legtöbbször az esti órákban jelentkezik, és elalvási nehézséget okoz, majd alvás közben is előáll az alvás megszakadását okozva. Előfordulása felnőtteknél 5-15 százalék, klinikailag jelentős formája akkor áll fenn, ha más alvászavar hiányában okoz tüneteket – hangzott el többek között az érdekes előadásban.

A cirkadián ritmus és az onkohe-matológiai betegségek közötti összefüggésről, az összejtájtöltetés időzítéséről *dr. Lázár Erzsébet*

egyetemi docens osztott meg érdekes részleteket. Így például azt, hogy a kemoterápiás kezelések időzítését a beteg biológiai ritmusához igazítják.

Dr. Kolcsár Melinda, a MOGYTTE docense előadásában elhangzott, hogy a kortizol egy olyan mellékvesehormon, amelynek szintje napszaki (cirkadián) ritmust mutat. Reggel van a csúcsa és éjjélkor a minimuma. Ha ez megváltozik, akkor anyagcserezavarok, például elhízás és cukorbetegség léphet fel. Ritmicitását és szintjét olyan tényezők befolyásolni, mint az esti kék fény, a késői étkezés, de a krónikus alkoholfogyasztás és a depresszió is. Klinikailag ez utána-zhat endokrin betegségeket, mint a Cushing-szindróma, amelytől nehéz elkülöníteni.

A vasárnapi előadások sorát Szénégető István Barnabás római katolikus pap, családpassztorációs szakember és lelkipásztor nyitotta meg. „Miközben testünk a fényre reagál, a lélek a kapcsolati biztonság jeleiből nyeri a megnyugvást” – hangzott el előadásá-

ban, amely arról szólt, hogy hogyan hatnak a kapcsolatok idegrendszerünkre és személyiségünk működésére.

Prof. dr. Tényi Tamás pszichiáter, pszichoterapeuta szerint „az alvászavarok szorosan összefüggenek a depresszióval és a pszichózisokkal, gyakran álmotlansággént vagy hiperszomniaként jelentkezhetnek, vagy kockázati tényezőként szolgálhatnak ezen állapotok esetében. A kapcsolat kétirányú: az alvás zavarai növelheti a pszichiátriai betegség kialakulásának kockázatát, míg a depresszió és a pszichózis különböző formái jelentősen megzavarhatják az alvási szokásokat és az alvás szerkezetét”.

Dr. Bába László-István, a MOGYTTE egyetemi adjunktusa gyógyszerhatástant és klinikai gyógyszerészetet oktat, és mostanában a gyógyszeres interakciók és mellékhatások klinikai jelentőségét vizsgálja.

Dr. Mogyorósy-Révész Zsuzsa mentálhigiénés és párkapcsolati tanácsadó szakpszichológusi végzettséggel egyetemi oktatóként a traumatizáció és a szelfreguláció témakörét oktatja, ő a pszichológiai tanácsadás alapprotokolljának (kezelési útmutatójának) a szerzője.

Utolsó előadóként a komikus színészi adottságokkal megáldott *dr. Kovács Ágnes* járóbeteg-rendelőben dolgozó pszichiáter főorvosként állította más pályára a komoly előadások sorát. Véleménye szerint a nevetés mint pozitív pszichofizikai inger számos módon befolyásolhatja az alvás minőségét mind közvetlen élettani változásokon keresztül, mind közvetetten a hangulatjavítás, a stresszoldás révén. A nevetésterápia tehát kiegészítő jellelleggel bírhat az alvászavar kognitív viselkedésterápiája mellett.

Az előadások között két panelbeszélgetés is elhangzott. Az elsőt *dr. Szatmári Szabolcs* vezetésével *prof. dr. Purebl György*, *dr. Bódizs Róbert* és *dr. Fabó Dániel* folytatott eszmecsere-t az eredeti cím szerint Érde-kességek és tévhitiek az alvásról és az álmotlanságról. A másik panelbe-szélgetésen *dr. Marton László* vezetésével *dr. Lorenzovici Anna*, *dr. Mogyorósy-Révész Zsuzsanna* és *prof. dr. Tényi Tamás* beszélgetett az alvástanácsadásról Kinek, mikor és hogyan? témával.

A konferencián a művészet is jelen volt. A Kultúrpalota folyosóján *Kentelki Gábor* fiatal festőművész *Más tájak: az absztrakt világ* címmel állította ki jobbára külföldön, Barcelonában és Bilbaóban festett, valamint Baszkföld sziklás partjait ábrázoló festményeit.

Kilyén Ilka színművész, előadó-művész, énekes és művelődésszer-vező a magyar irodalom álmotmájú verseinek gazdag kínálatából *Az éjszaka csodái* címmel válogatott egy csokorral az álmokról, az álmodozásról, álmotlan éjszakák szülte gondolatokról, „játékos, színes magyar nyelvünk” gazdag kínálatából. Egy-egy vers után lánya, *Ritziu Krisztina* népdalkincsünk néhány szép darab-ját énekelte őszinte odaadással, „egy új élet” reményében.

A tudományos előadásokat követően a hangulat feloldása érdeké-ben a magyarországi Hiding Place zenei duó – *Sárdi Tiffany* és *Sárdi Tamás* – alkotópáros saját, őszinte hangvétellő dalait adta elő zongorán és énekben.

Dr. Szabó Mónika

Ötszáz résztvevő

Dr. Szabó Mónikának, a szervezőbizottság lelkének munkáját kedves, szolgálatkész diákokból álló udvarias, mindenre figyelő csapat erősítette.

Érdeklődésemre elmondta, hogy a konferencia hasznos volt, mivel korszerű és sokrétű tudományos információkat közölt, ami hasznos lesz a fiatalok számára.

– Nagyon sok fiatal orvos és diák vett részt, valójában ők voltak a célközönség, jó érzés számunkra, hogy sikerült megszólítani őket. Magyarországi meghívottjainkkal szennációs kapcsolat épült ki, ezek is továbbmutatóak. Amit tanultunk mindabból, ami elhangzott, azt be kellene építeni a mindennapi orvosi gyakorlatba az anamnézis, a diagnózis felállításakor. Minden meghívott eljött, így színvo-nalas előadások kerekedtek ki. Nagyon sok szó esett a cirkadián ritmusról, mechanizmusairól, élettani hatásairól a legutolsó publikációk fényében. Messzemenően hallhattunk arról, hogy az alvási és ébrenlét cik-lus, a cirkadián ritmus felborulása milyen következményekkel jár. Bi-zonyított tény, hogy a szív- és érrend-szeri megbetegedés ott alakul ki, ahol felborul az egyensúly, a fertőzések is gyakoribbak, megjelenhet pszichés betegség, a mentális képességek ká-rorosodhatnak.

Visszatérve a cirkadián ritmusra, a szervezet biológiai ritmusa szabá-lyosan 24 óránként változó ciklu-sokkal, ami érinti a hormontermelést és egyes sejtek különböző működését is.

A cirkadián ritmust alapvetően a fény irányítja. Napközben a képer-nyő előtt töltött idő miatt nem va-gyunk eléggé kiteve a természetes fénynek, és még rosszabb azok helyzete, akik három váltásban dol-goznak, hol később, hol korábban fekszenek vagy kelnek, ezért a sza-bályos vezérlés elállítódik, és sok időbe telik, amíg helyreáll.

Jelenleg az ismert altató vegyü-letek jó része úgy hat, hogy nagyon könnyen kialakul a hozzászokás, és nagyon sok a mellékhatás. Nem-csak hozzászokáshoz vezet, hanem függőséget is tud okozni, tehát álta-lában a szakirodalom szerint négy hétnél hosszabb ideig nem ajánlatos altatót szedni. Ki kell deríteni a nem alvás okát, lehetőleg azt kell ke-zelni, nem gyógyszeres beavatko-zás segítségével megoldani. Segítenek a különböző magatartás-beli beavatkozások, ki kell próbálni a kék fénynek (számítógép, mobil-telefon képernyője) való kitettség megszüntetését, kerülni kell a tele-gyomorra való lefekvést.

Az optimális alvás felnőtkorban 6–8 óra, a kor előrehaladtával csök-kenhet. A napközbeni mozgás, a fi-zikai elfáradás is segít. Minél jobb minőségű az alvás, annál egészsé-gesebb az egyén – nyilatkozta Szabó Mónika doktornő.

A szervezők

Fotók: A Szent Balázs Alapítvány Facebook-oldala

Ember és állat harmóniája

Cicasors a szabadban

A kinti cicák sorsáról a mínusz fokokban, arról, hogy miként tehetjük elviselhetőbbé számukra a hideg időszak mostoha körülményeit **dr. Pálosi Csaba** állatorvost kérdeztük.

Szer Pálosy Piroska

– Mikor fáznak a kint élő gazdás, illetve kóbor macskák és miként segíthetünk rajtuk elviselni a mínusz fokokat?

– Ha a kinti hőmérséklet 7 Celsius-fok alá süllyed, már akkor is érzi a hideget a cica, ha a szabadban él. Általános szabály, hogy ha az ember fázik, valószínűleg az átlagos szőrű macska is. A fázásra utal, ha összehúzza magát, behúzza a nyakát, felborzolja a bundáját, hunyorog. Amikor nagyon fázik, akkor már remeg, és igyekszik a lehető legkisebbre összegömbölyödni. A 0 Celsius-fok alatti hőmérséklet veszélyes is lehet számukra. A kóros lehűlés, a hipotermia tünetei hasonlóak a kóros felmelegedésével, azaz a lázéval. A cica gyenge, borzong, tompák a reakciói, a fülei és a mancsai hidegek. Hidegben a benti cicáknak is meleg kuckót, több élelmet biztosítunk, de nem szabad megfeleledkezni a kinti cicákról, nekik szintén több meleg ennivaló jár, illetve langyos víz naponta többször. Így akkor is tud enni és inni, ha a nagy hideg miatt megfagy az enni- és innivalója az etetések között. Gondoskodni kell száraz, szélvédett,

Fotók: Szer Pálosy Piroska

meleg takaróval vagy szalmával bélelt, tiszta, száraz fekhelyről, ahol átmelegedhet. Ugyanakkor a bolhák elleni védelemtől is, mivel kifejezetten kedvez az apró élősködők szaporodásának, ha a cica többet tartózkodik a fekhelyén. A nagy hidegben sok gazdinak megesik a kint élő cicán a szíve, és beengedi a lakásba éjszakára, de olyankor ajánlott egy kevésbé fűtött helyiséget kijelölni számára. Ugyanis, ha néhány órára nagyon melegben van, majd újra a fagyba kell kimennie, azzal csak összezavarodik a hőháztartása, és könnyebben megbetegszik.

Amint **dr. Pálosi Csaba**, a Noé Bárkája kisállatklinika vezetője kifejtette, a cicák háztartásokban való jelenléte több ezer évre nyúlik vissza, ugyanakkor macskát tartani

nem egyszerű, mivel sok ápolást és odafigyelést igényel. Ennek ellenére a macskák csodálatos, szerető élőlények, társaságukat évekig lehet élvezni.

A szabadban tartott macskákat azonban számos veszély fenyegeti, a fertőző betegségektől a külső és belső élősködőig, de más ragadozókkal való harcokból származó sérülések, járművek okozta balesetek vagy a különböző mérgezések is bajt okozhatnak.

– Dél-Romániában elterjedt a tüdőféreg a macskáknál, és sajnos egyre több ilyen esettel találkozunk a rendelőnkben, mivel Erdélybe a talált, kóbor állatokkal behozzák és terjesztik a betegséget. A tüdőféreg miatt ajánlott szélesebb spektrumú féreghajtót alkalmazni – mondta a

szakember. Sajnos az egyéb ragadozókkal (pl. kutyák, vadon élő állatok stb.) való érintkezést sem lehet kivédeni, akárcsak a környezetben előforduló méreganyagokat. A veszélyforrások közül egyesek kivédhetők, azonban sokat nem lehet elhárítani, vagy csak részben.

A fertőző betegségek ellen – macska herpesz, macskanátha, a macskaleukózis vírusa stb. – védelmet nyújt a védőoltás, de javasolt a vesztség elleni védőoltás is, mert a szabadban veszteségghordozó állatokkal érintkezhetnek. A bolhák, kullancsok, különböző ruhatkafajok ellen védhetik meg az állatot az erre célra gyártott nyakörvek. Ajánlatos minden esetben elolvasni a tájékoztatókat, mivel nem minden készítmény véd a felsorolt élősködők mindenike ellen. A belső élősködők ellen háromhavonta rendszeres féreghajtással lehet védekezni. Fontos, hogy a választott

készítmény fonál- és galandféregfajok ellen is hatékony legyen.

Az ivartalanított macskák nem keresik más macskák társaságát szaporodás céljából, ami rendkívüli előny. Ezért az ivartalanítás a szabadban élő macskák számára éppoly elengedhetetlen védelem, mint az oltások. A macskák a területi harcok, illetve a kandúrok a párzás idején folytatott küzdelem során sérüléseket szerezhetnek, ami fertőződéssel járhat, a harapások és karmolások elkerülhetetlenül sérülésekhez vezetnek. A nőtény macskák is sérülhetnek az udvarlási rítus és a párosodás során, illetve elkapathatják a gyógyíthatatlan vírusos betegségeket, és azokat a születendő kismacskáknak adhatják át. A veszélyforrásokkal szemben egyetlen előny írható a szabad életmód javára, éspedig az, hogy a lehető legtermészetesebben elégíti ki a cicák igényeit.

Freidrich von Logau (írói álneve: Golaw) német epigrammairó egyik szentenciáját idézzük a rejtvény főсораiban.	1.	NAPIER (MATEMATIKUS) NÉVVÁLTOZATA	...AR RASID (KALIFA) ANGOL NŐI NÉV	GERMÁN NÉP VOLT	ASSOCIATED PRESS (RÖV.)	A FARKASOK ... (PETŐFI)	FELTÉVE ARTEMISZ RÓMAI MEGFELELŐJE	HÁZ-BÉRLŐ	A VANÍDIUM ÉS RÁDIUM VEGYJELE	LÁM	VENI, ..., VICI (CAESAR)	RÓMAI 51. MODELL, SZÍNÉSZNŐ, ...CAMPBELL	NŐI NÉV (JÚL. 10.) RÖVID ALAKJA	... SASZTRI (INDIAI POLITIKUS)	KÁLYHA SÜTŐJE
	Ö														G
	KONTINENSÜNK LAKÓJA						HADSEREG (OROSZ) ROMÁN SZABVÁNY					A VÖRÖS BOLYGO TÉRBELI FORMA			
	ROMÁN HATÁRFOLYÓ KUGLI				METÉLT BÁLNA FOGA				ELLÁT, FELSZEREL FR. ÍRÓ (ERNEST)					FÉLSZI! MELY SZEMÉLY?	
2.	Ö	IGAZOLATLANUL TÁVOZIK	A TEA ALKALOIDJA MERENGŐ, ÁBRANDOS		SZENT (SPANYOL) ANEKDOTA				ÖSSZECSENG KÉT SZÓ JÓSEK KÁRTYÁJA					SZIKLADARAB NEVEZETES	
HIDEGERDÉLYI SZÉLSZUENIR					NÉVELŐ HORDÓT MÉRŐ		PÁRAI KIÜTÉS A RINGBEN (ANG. RÖV.)	MAGAD DOLGOZIK A MOZDONY			SZINTÉN RÓMAI 505		ÉRTESELÉS LÁBBAL ILLETÉS		
				LAPOS CSÓNÁK ELÉG (LATIN)			ELÁRUSÍTÓHELY RAJT					HÁROM (OROSZ) AMELY HELYRE		BEINT! JÓTÉKONYKODIK	
ÜBER ... (MINDENK FELETT, NÉMET)					RÉGI MAGY. FÉRFINÉV FONÓBAN VAN			SZLOVÁK FOLYÓ (ÁRVA) GABONÁT VÁGO				SZÍNÉSZ (TIVADAR) TELJES EGYSÉG			
INDIAI PORTUGÁL GYARMAT VOLT			ZAMAT A STRONCIUM VEGYJELE				KÁRTYALETÉT TEGNAP UTÁN				VONÓS HANGSZER TÚZEL				
AZ EZÜST VEGYJELE IDŐS (RÖV.)			HOSSZÚ NŐI SÁL ÉRTEKEZÉS TÁRGYA			FR. FORRAD (JEAN-PAUL) ÁZSIAI SIVATAG				CSÜNGÉS HUSZÁRPARANCS				BULGÁRIA AUTÓJELE FUTÓ, UGRÓ SPORTOLÓ	
		MEZ TENGERI RABLÓ				MALOM RÉSZE DÜH			TÚZELÉS EGÉSZ RÉSZE					VÉRCSOPORT ÓSHONOS	
RENDBEN! (USA ERED.)			A SAKK PÁRATLAN! ALKONYAT UTÁNI		TÉLI CSAPADÉK TISZTÍTÓESZKÖZ		PÁRTI IRAT		SKÁLAKEZDET VÍZI JÁRMŰ		AZ ARZÉN VEGYJELE MENYASSZONY		INTÓ LÉNYEGEI GYÜRETTLEN		...BATOR (MONGOL FŐVÁROS)
NÉV (ANGOL)			JORDÁNIAI VÁROS KÉN, RÁDIUM VEGYJ.				TARA ÚRNOJE (SCARLETT) ARGENTIN NOB-JEL				ABLAKREDŐNY ÁLLAMI ILLETÉK				
ÜVEG (ANGOL)				HANGA BIOLÓGIAILAG LÉTEZIK			NAGY TESTŰ PAPAGÁJ OMÁN, JEMEN AUTÓJELE					DÖNT A BÍRÓ JUTTAT			
BENT NYOM!			CSÍNÝ, VICC NAPÓLEON JELE			ILION A NITROGÉN VEGYJELE				KÖZÉPKORI ERETTNEK A BŐR VEGYJELE					
L.N.J.	Ö										BETEG				

Február 19-i rejtvényünk megfejtése: **Könnyebb, ha erényes vagy, okossá válnod, mint okosból erényessé.**

Közel a bombameglepetéshez

Bálint Zsombor

Váratlanul kemény ellenállást tanúsított a CSU Medicina női röplabdacsapata a bajnokcsapat Balázsfalvi Volei Alba otthonában játszott mérkőzésen az A1 osztály 16. fordulójában. Nyugodtan állíthatjuk, hogy méltó, már-már egyenlő ellenfele volt a bajnokjelöltnék. (Ez felveti azt a kérdést is, hogy hol volt ez a csapat eddig ebben a bajnokságban, a két hete játszott lugosi mérkőzés kivételével. Ugyanis, ha akkor először nőttek fel a bajnokság színvonalára, a múlt heti hazai mérkőzésen tartott szünet után most ezt másodszor is megtették.)

Nem valószínű, hogy a házigazdák számítottak rá, hogy ennyire nehéz mérkőzésük lesz, az első játszmában azonban nem tudták lerázni a marosvásárhelyieket, akiknek 25:26-nál játszmalabdájuk is volt, és csak apróságok döntöttek végül a házigazdák javára. A második játszmában is csak kisebb rövidzárlat zavarta meg a Medicina teljesítményét – az azonban döntőnek bizonyult. 24:17-nél azonban négy szettlabdát is hárítani tudott Dimitrij Pancsenko együttese, ami egyfajta tartást jelzett. Aztán a harmadik játszmában a marosvásárhelyiek akarata érvényesült, és emlékezetünk szerint először fordult elő, hogy a marosvásárhelyi csapat szettet nyert Balázsfalván, amióta

Fotó: a Volei Alba közösségi oldala

utóbbi bejutott az élvonalba, és hatalmas anyagi forrásokat biztosítva azóta is folyamatosan a bajnoki címért van versenyben.

A marosvásárhelyi csapat a megnyert játszma után aztán kissé ellazulva kezdett a negyedik szettben, utána pedig a házigazdákknak – akiknél az összes nagygágyú pályára lé-

Jegyzőkönyv

Női röplabda A1 osztály, 16. forduló: Balázsfalvi Volei Alba – Marosvásárhelyi CSU Medicina 3:1 (28:26, 25:21, 22:25, 25:19).

Balázsfalva, városi sportcsarnok, 450 néző. Vezette: Ionuț Buciu (Zilah), Marius Șanta (Kolozsvár). Ellenőr: Cristian Dumitrescu (Craiova).

Alba Volei: Miljević, Ioan, Grama, Felix Costa, Evilania, Otcuparu. Liberő: Vereș (Vizitiu). Cserék: Piani, Pîrv, Krenicky, Delić, Trcol.

CSU Medicina: Szajkova, Škorić, Nedelcu, Afinogena, Tarța, Babaș. Liberő: Dan. Cserék: Pria, Nemeș, Bordea, Airoaie.

Eredményjelző

Női röplabda A1 osztály, 16. forduló: Lugosi CSM – Bukaresti Dinamo 0:3, CSO Voluntari – Kolozsvári U 3:0, Bukaresti CSM – Konstancai CSM 3:0, Balázsfalvi Volei Alba– Marosvásárhelyi CSU Medicina 3:1, Brassói Corona – Bukaresti Rapid 3:1.

pett – néhány labdánál szerencséjük is volt, és a végére lélektanilag összeomlott a vendégcsapat. Azonban vajon mi lett volna, ha az első játszmában értékesítik azt a szettlabdát?

A CSU Medicina szombaton, az alapszakasz utolsó előtti fordulójában a Rapid vendége lesz Bukarestben, amikor egy hárompontos győzelemmel megszerezheti a rájátszásban való részvétel jogát. Amelynek az első körében ismét visszatérhet Balázsfalvára...

Sporttörténeti meccsen juthat be az Európa-liga nyolcaddöntőjébe a Ferencváros

Fotó: FTC

A Ferencváros egygólos hátrányból várja a bolgár Ludogorec elleni ma esti visszavágót a labdarúgó-Európa-liga (EL) rájátszásában, amelynek tétje a nyolcadöntőbe jutás.

A Groupama Arénában rendező mérkőzés sporttörténeti lesz, ugyanis első alkalommal fordul elő, hogy két együttes egy idényen belül ötször találkozik egymással az európai kupaporondon: a Bajnokok Ligája selejtezőjében kétszer csaptak össze a szezon elején, majd az EL főtábláján Budapesten léptek pályára.

A legrangosabb kontinentális sorozat kvalifikációjában az idegenbeli gól nélküli döntetlen után Budapesten 3-0-s hazai siker született, míg az EL alapszakaszában 3-1-re diadalmaskodott az FTC.

A Ferencváros 2019 óta immár kilencedik alkalommal játszik tétmeccset a Ludogoreccel: az eddigi nyolc összecsapásból kettőt nyert

meg a bolgár csapat, az örökmérlegben emellett négy FTC-siker és két döntetlen szerepel.

A két csapat múlt heti, razgradi összecsapásán ugyan jóval több helyzetet alakított ki a magyar bajnok, mégis 2-1-es vereséget szenvedett, ezek alapján egyértelműen a helyzetkihasználás dönthet majd a visszavágón.

Az FTC főpróbája jól sikerült, miután hétfő este az NB I-ben 3-1-re győzött az MTK vendégeként a 230. örökrangadón, s ezzel három pontra csökkentette a hátrányát a listavezető Győrrel szemben.

A párharc továbbjutója a portugál FC Portóval vagy Bragával találkozik majd a nyolcaddöntőben.

A Ferencáros – Ludogorec mérkőzés ma 19.45 órakor az angol Chris Kavanagh sípjelére kezdődik a Groupama Arénában, és az M4 Sport, a DigiSport és a Prima Sport televízió élőben közvetíti.

Bajnokok Ligája: A Bodö/Glimt a valaha volt egyik legnagyobb meglepetést szolgáltatta

A legutóbb döntős Internazionale kettős vereséggel búcsúzott a labdarúgó Bajnokok Ligájából (BL) azzal, hogy az idegenbeli első mérkőzést követően saját közönsége előtt is kikapott a Bodö/Glimt együttesétől a nyolcaddöntőbe jutásért rendezett párharc keddi visszavágóján.

A milánói kék-feketék Norvégiában 3-1-re maradtak alul, ezúttal pedig a skandináv együttes gól nélküli első félidő után a második játékrészben kétszer is betalált. Az elmúlt három kiírásban kétszer is finalista Internazionale erejéből csak a szépítésre futotta.

A Bodö/Glimt – amely a BL kieséses szakaszába a Rosenborg 1997-es szereplése óta első norvég klubként került be – az első lett hazájában, amelyik tovább is jutott.

A BL-ben megszakítás nélkül négy győzelemnél tart, erre sem volt képes korábban norvég klub a sorozatban. Ráadásul úgy érte el ezeket a sikereket, hogy a hazája bajnoksága novemberben befejeződött, s csak a nemzetközi kupában játszik tétmérkőzéseket.

A Bayer Leverkusen még Görögországban bizonyult jobbnak két találattal az Olimpiakosz elleni odavágón, a különbséget most saját közönsége előtt őrizte meg.

A Newcastle eleve jelentős, ötgólos előnnyel várta

Eredményjelző

Bajnokok Ligája, a nyolcaddöntőbe jutásért, visszavágók:

* Newcastle United – Qarabag 3-2 (2-0), továbbjutott a Newcastle kettős győzelemmel, 9-3-as összesítéssel;

* Bayer Leverkusen – Olimpiakosz 0-0, továbbjutott a Bayern Leverkusen 2-0-s összesítéssel;

* Internazionale – Bodö/Glimt 1-2 (0-0), továbbjutott a Bodö/Glimt kettős győzelemmel, 5-2-es összesítéssel;

* Atlético Madrid – Club Brugge 4-1 (1-1), továbbjutott az Atlético Madrid 7-4-es összesítésével.

További négy mérkőzést szerdán, lapzárta után játszottak.

a hazai visszavágót az azeri Qarabag ellen, és ezúttal is nyerni tudott, így kettős győzelemmel biztosította helyét a nyolcaddöntőben.

Az alapszakasz első nyolc helyezettje (Arsenal, Bayern München, Liverpool FC, Tottenham Hotspur, FC Barcelona, Chelsea, Sporting CP, Manchester City) egyenes ágon a 16 közé jutott, hozzájuk csatlakoznak a keddi és szerdai párharcok továbbjutói.

Európai focikörkép

* *Angol Premier Liga, 27. forduló:* Sunderland AFC – Fulham 1-3, Aston Villa – Leeds United 1-1, Crystal Palace – Wolverhampton 1-0, Brentford – Brighton & Hove Albion 0-2, Chelsea – Burnley 1-1, Manchester City – Newcastle United 2-1, Tottenham – Arsenal 1-4, Everton – Manchester United 0-1, Nottingham Forest – Liverpool 0-1, West Ham United – Bournemouth 0-0; *31. forduló:* Wolverhampton – Arsenal 2-2.

Az élcsoport: 1. Arsenal 61 pont, 2. Manchester City 56, 3. Aston Villa 51.

* *Spanyol La Liga, 25. forduló:* Alavés – Girona 2-2, Atlético Madrid – Espanyol 4-2, FC Barcelona – Levante 3-0, Betis – Rayo Vallecano 1-1, Celta Vigo – Mallorca 2-0, Getafe – Sevilla 0-1, Osasuna – Real Madrid 2-1, Villarreal – Valencia 2-1, Real Sociedad – Real Oviedo 3-3, Athletic Club – Elche 2-1.

Az élcsoport: 1. FC Barcelona 61 pont, 2. Real Madrid 60, 3. Villarreal 51.

* *Olasz Serie A, 26. forduló:* Fiorentina – Pisa 1-0, AC Milan – Parma 0-1, AS Roma – Cremonese 3-0, Atalanta – Napoli 2-1, Cagliari – Lazio 0-0,

Genoa – Torino 3-0, Bologna – Udinese 1-0, Juventus – Como 0-2, Sassuolo – Hellas Verona 3-0, Lecce – Inter 0-2.

Az élcsoport: 1. Inter 64 pont, 2. AC Milan 54, 3. AS Roma 50, 4. Napoli 50.

* *Német Bundesliga, 23. forduló:* Union Berlin – Bayer Leverkusen 1-0, Bayern München – Eintracht Frankfurt 3-2, RB Lipcse – Borussia Dortmund 2-2, St. Pauli – Werder Bremen 2-1, Heidenheim – VfB Stuttgart 3-3, Freiburg – Mönchengladbach 2-1, Wolfsburg – Augsburg 2-3, 1. FC Köln – Hoffenheim 2-2, Mainz – Hamburger SV 1-1.

Az élcsoport: 1. Bayern München 60 pont, 2. Borussia Dortmund 52, 3. Hoffenheim 46.

* *Francia Ligue 1, 23. forduló:* Auxerre – Stade Rennes 0-3, Nantes – Le Havre 2-0, Toulouse – Paris FC 1-1, Nice – Lorient 3-3, Paris St. Germain – Metz 3-0, Strasbourg – Lyon 3-1, Lens – AS Monaco 2-3, Angers – Lille 0-1, Brest – Olympique Marseille 2-0.

Az élcsoport: 1. Paris St. Germain 54 pont, 2. Lens 52, 3. Lyon 45.

Folytatták a jótékonyági akciót

Újabb adományokat vittek Vicére

Február 14-én ismét a Beszterce-Naszód megyei Vicére utaztak néhányan Maros megyéből, ezúttal is adományokat szállítottak a félreeső, magyar szigetnek számító faluban működő szórványkollégium számára.

A lapunk munkatársa, *Gligor Róbert László* által kezdeményezett tavaly decemberi gyűjtés során is szép rakományt szállítottak a belső-mezőségi településre. Húsz olyan mezőségi szórványmagyar és moldovai csángó magyar gyermek él a

kollégiumban, akik Vicén és Betlenben tanulnak magyarul az iskolában, mivel saját falujukban nincs anyanyelvi oktatás. Az év végi látogatás nyomán többen jelezték, hogy segíteni szeretnének az ottani gyerekeknek, de mivel a diákok már hazautaztak téli vakációra, csak nemrég került sor egy újabb szertetszállítmány megszervezésére.

Ezúttal főleg cipősdobozokba csomagolt ajándékokat vittek a gyerekeknek, akik legalább olyan örömmel fogadták a csomagokat, mintha karácsonykor kapták volna. A dobozok többségének tartalmát a

nyárádandrásfalvi és nyárádszentannai református egyházközség ifjai állították össze, de tucatnyi dobozt adtak át ugyanerre a célra a nyárádszeredai Deák Farkas Általános Iskola 3. B osztályos kisdíákjai is: a Bocskay Eszter Gizella tanítónő vezette Kistücskők csoport a decemberi betlehemes projektje keretében készítette el és továbbította adományát. A rakományhoz az ugyancsak nyárádszeredai Keresztesi Kinga és kislánya, Anna is hozzátett néhány dobozt a vicei bentlakó gyerekek számára. Hogy a karácsony utáni időszakban is legyen egy-egy édes percük a bentlakóknak, a nyárádszeredai Csíki Zsolt, valamint a Szent László Társaság (1861) és Rend erdélyi tartománya lovagjainak adományaiból egy jó adag édesség is került a szállítmányba.

Az akcióhoz ezúttal csatlakozott a hetednapot ünneplő adventista egyház nyárádszeredai gyülekezete is, amely tartós élelmiszereket adott át a jótékonyági út szervezőinek. Az egyház a hazai Penny áruházakban többször is gyűjtést kezdeményezett azzal a céllal, hogy lehetőleg minél több nélkülözőn segíteni tudjon. Ebből jutott a nyárádszeredai gyülekezet révén egy adag a tagjai számára még ismeretlen vicei gyerekek kamrájába is.

Nemrég újabb adag örömet vittek a vicei szórványkollégium lakóinak Fotó: Kovács János

Nemcsak ajándékot, édességet, élelmiszert vittek Vicére, hanem szép, színes, szemnek tetsző kiadványokat: ismeretterjesztő és meséskönyveket, foglalkoztató és színezős füzeteket is. A Kreatív Kiadó felajánlásából érkező anyagot nagy örömmel fogadták és forgatták a gyermekek, akik nemcsak a színes oldalaknak, a kifestősöknek örültek, hanem a meséknek és olvasmányoknak is. A kezdeményezők nagyon fontosnak tartják, hogy a mezőségi és a csángó gyerekek kezébe magyar nyelvű könyveket, foglalkoztató kiadványokat adjanak, hogy azok az iskolai tananyagon kívül is anyanyelvükön

ismerjék meg és sajátítsák el az alapszókincset és az alapvető fogalmakat. Örömmel tapasztalták azt, hogy a nagyobbak között már olyan gyerek is akad, aki nemcsak kézbe veszi és lapozza a könyveket, hanem nagy szeretettel olvas.

Kollégánk már több mint négy éve szervez – évente többször is – jótékonyági akciókat, a belső-mezőségi kollégium javára, hogy az ott élő gyerekek ellátását segítsék és lakhatási körülményeiket javítsák. A legutóbbi út szervezői köszönetet mondanak ezúton is minden adományozónak, valamint a szállítást biztosító csíkfalvi református missziói egyházközségnek. (vajda)

Szalagavató Szovátán és Nyárádszeredában

A szalagavató ünnepség a középiskolai évek egyik legszebb és legmeghatározóbb eseményei közé tartozik. Szovátán múlt pénteken, Nyárádszeredában múlt vasárnap tüzték fel a végzős diákok mellére a felnőtté válást jelképező szalagot, míg Erdőszentgyörgyön erre március 5-én kerül sor.

Gligor Róbert László

Szovátán 76 végzős fiatal számára jelezte a szalagavató ünnepség, hogy életük egy fontos szakasza hamarosan lezárul, és kezdetét veszi egy új, felelősségteljesebb időszak. A múlt pénteki ünnepség a végzősök bevonulásával kezdődött, majd Kovács István, a Domokos Kázmér szakközépiskola igazgatója osztotta meg gondolatait a jelenlevőkkel.

Fülöp László Zsolt polgármester szerint ez a pillanat nem csupán egy ünnepség volt, hanem „egy korszak lezárása és egy új kezdet kapuja. Jelképe annak a hitnek, amelyet közösségként a jövőbe vetünk. Hiszem és vallom, hogy egy város jövőjében a fiatalság meghatározó szerepet játszik. Bennetek, kedves fiatalok, ott rejlik mindaz az erő, kreativitás és bátorság, amely tovább építi és gazdagítja Szovátát. Bennetek ott ragyog a jövő ígérete. Kívánom, hogy találjátok meg a saját utatokat. Legyetek bátrak álmodni, kitartóak dolgozni, és alázatosak tanulni az élettől. Őrizzétek meg a hitet magatokban akkor is, amikor nehéznek tűnik az út, és soha ne feledjétek, honnan indultatok” – bátorította a végzősöket a városvezető.

Az ünnepség a 11. osztályos diákok táncával folytatódott, majd szavalt, ének hangzott el. A végző-

Szovátán 76, Nyárádszeredában 25 diák mellére került a felnőtté válást jelképező szalag

sök is köszönetet mondtak mindazért, amit az iskola adott számukra. Ezután a diákok mellére

osztályfőnökük feltűzte a felnőtté válást jelképező szalagot, a diákokat virággal és emléklappal köszöntötte a városvezetés.

Idén a nyárádszeredai Bocskai István Elméleti Líceumból különösen kevés, mindössze 25 diák fog ballagni két osztályból. Az ő szalagavatójuk a Bocskai Napok rendezvénysorozat zárómozzanataként, múlt vasárnap volt.

A város nevében Veress Tünde helyi tanácsos köszöntötte a nyáron ballagókat, figyelmeztetve őket, hogy az előttük egyre inkább kitáruló élet tele lesz nehézségekkel is, de boldogulni azt is jelenti, hogy megtalálják helyüket a világban, hogy értelmét látják tetteiknek, és képesek lesznek embernek maradni egy folyamatosan változó környezetben. Ugyanakkor büszkeségét is kifejezte, hogy ezek a fiatalok jelenthetik a település jövőjét, és „tudásukkal, értékeikkel és emberségükkel tovább viszik mindazt, amit ma még csak remé-

lünk a holnapról. Hiszem, hogy az itt kapott útravaló – a tanáraitok példája, a szülők támogatása és a közösség ereje – biztos alapot ad majd számotokra az életben” – bocsátotta útjukra a szárnyukat bontogató maturandusokat a helyi tanácsos.

Fülöp László iskolaigazgató a felnőtté váló végzős diákok életét egy házépítéshez hasonlította, ahol a középiskola egyre szűkebb falai között az alap megásásának és megöntésének folyamata zajlott, de a ház falait megépíteni, befedni, majd belakni további életfeladat lesz. „Kívánom nektek, hogy ez a ház, amelyet önmagatokból építetek, legyen erős, időtálló, tele fénnel. Legyen benne hely az álmaitoknak, a kitartásotoknak és azoknak is, akik majd számíthatnak rátok. Induljatok bátran, építsetek hittel, és ne feledjétek: az igazi értéket nem a falak magassága, hanem a bennük lakó emberség adja” – buzdította a végzősöket az intézményvezető.

Szovátán a 11. osztály köszönti táncsal a végzősöket, Nyárádszeredában maguk a végzősök táncolnak

Fotó: Ábrahám Szilárd

Csak elektronikus beutazási engedéllyel lehet az Egyesült Királyságba utazni

Szerdától kizárólag az elektronikus beutazási engedély (Electronic Travel Authorisation, ETA) birtokában léphetnek be a nem vízumkötelezett külföldiek, köztük az Európai Unió állampolgárai az Egyesült Királyságba. A brit belügyminisztérium szerdai tájékoztatása szerint ezentúl nem engedik be az országba azokat, akik nem váltották ki az online beutazási engedélyt.

Az ETA tavaly teljes körűvé vált bevezetése óta eltelt eddigi időszakban a brit hatóságok még nem szereztek érvényt szigorúan az előírásnak, annak érdekében, hogy a látogatóknak bőségesen legyen idejük alkalmazkodni az új beutazási követelményhez. A belügyi tárca felhívása szerint azonban február 25-étől kizárólag az ETA birtokában lehet belépni az Egyesült Királyság területére abból a 85 nem vízumkötelezett országból, amelyek állampolgárainak a brit kormány előírta az engedély kiváltását. A minisztérium hangsúlyozza: a légitársaságok szerdától már a repülőgépekre sem engedik fel azokat, akiknek nincs elektronikus beutazási engedélyük. A tájékoztatás kiemeli, hogy azoknak is ki kell váltaniuk az engedélyt, akik érkezésük után más járatokkal továbbutaznak, de közben a brit beléptető pontokon útlevél-ellenőrzésen esnek át.

Az ETA-kötelezettséget a brit kormány lépésről lépésre terjesztette ki azokra az országokra, amelyeknek állampolgárai vízum nélkül utazhatnak be az Egyesült Királyságba. A belügyminisztérium szerdán ismertetett adatai szerint a 2023 októberétől fokozatosan egyre szélesebb körben bevezetett ETA-t eddig csaknem 20 millióan váltották ki, és ebből 2026 januárjáig több mint 383 millió font bevétel származott. A tárca szerint az ETA díjából eredő költségvetési jövedelmeket a brit határellenőrzési és bevándorlási rendszer fejlesztésére fordítják. Az EU-állampolgárok – az ETA-kötelezett térségekből érkezők közül utolsóként – tavaly március 5-én kezdhették meg az ETA kiváltását.

A jelenleg 16 fontba kerülő, mobiltelefonokra letölthető engedély két évig vagy a kérelmező útlevelének lejártáig érvényes, és az érvényességi idő alatt korlátlan számú beutazást tesz lehetővé, esetenként legfeljebb hat hónap időtartamra. Ha az útlevél előbb jár le, mint az ETA, ismét ki kell váltani a beutazási engedélyt.

A brit belügyminisztérium szerdai tájékoztatásában „versenyképesnek” nevezte az ETA kiváltásának 16 fontos költségét, hangsúlyozva: az Egyesült Államok által alkalmazott ESTA beutazási engedély 40 dollárba kerül, az Európai Unióban pedig az EU-n kívüli országokból érkezők számára tervezett ETIAS rendszer meghonosítása után 20 euróba kerül majd egy engedély. A tárca szerint a kérelmezők „elsőprő többsége” automatikusan és néhány perc alatt megkapja a beutazási engedélyt, így változatlanul lehetséges „akár spontán ötlettől vezérelve” is a beutazás az Egyesült Királyságba. A minisztérium javasolja ugyanakkor, hogy a beutazók három munkanappal utazásuk megkezdése előtt kérvényezzék a belépési engedélyt, tekintettel „azokra a csekély számú esetekre, amelyek további elbírálást igényelnek”.

London már a brit EU-tagság hat évvel ezelőtti megszűnése (Brexit) után jelezte, hogy a vízumkötelezettség nélküli beutazóknak, köztük az EU-tagországok állampolgárainak is szükségük lesz belépési engedélyre. Nem kell kiváltaniuk az ETA-t azoknak az EU-állampolgároknak, akik 2020 végéig törvényesen és életvitelszerűen letelepedtek az Egyesült Királyságban, és megszerezték az ehhez szükséges, meghatározatlan időre szóló tartózkodási engedélyt (EU Settled Status). (MTI)

MAROS MEGYEI TANÁCS
MŰSZAKI IGAZGATÓSÁG
MEGYEI UTAK SZOLGÁLAT

HIRDETÉS

A Maros Megyei Tanács tájékoztatja az érdeklődő nyilvánosságot a 2025.02.20-án kiadott 10764. számú besorolási döntés aktualizálásáról, amely a „Hídjavítás a 151-es jelzésű megyei úton, Marosludas - Nagysármás között, a 18+581 km szelvénynél” elnevezésű projektre vonatkozik, amely Mezőzáh községben, Maros megyében valósul meg.

A Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség döntése, valamint a döntés indoklása megtekinthető az intézmény székhelyén (Marosvásárhely, Hídvég utca 10. szám, Maros megye), illetve a következő weboldalon: <https://djmmms.anmap.gov.ro/> Az érdekelt személyek hozzászólásait/megjegyzéseiket elküldhetik postai úton (Marosvásárhely, Hídvég utca 10.), e-mailben (office@djmmms.anmap.gov.ro) vagy faxon (0265/314985) jelen hirdetésnek a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség honlapján történő közzétételétől számított 10 napon belül.

Az ELNÖK nevében
Szász Zoltán Tibor
megymenedzser

Paul Cosma
FŐJEGYZŐ

Ovidiu Dancu
ALELNÖK

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autómosó és -kozmetika
– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

A hirdetési rovatban megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó
vállalja a felelősséget!

LAKÁS

A KIRULYFÜRDŐI Asszonybosszantó szomszédságában eladó nyaraló. Érdeklődni a 0745-804-496-os telefonszámon. (27776)

KÜLÖNFÉLÉK

VÁLLALUNK: tetőjavítást, cserép-, lemeztető-készítést, pinceszigetelést, hőszigetelést, szobafestést, személtelhordást, padlásszigetelést, bármilyen kisebb javítást. Tel. 0742-344-119, Emil. (27745)

VÁLLALJUK gyümölcsfák metszését, gyümölcsfák és nagyobb fák kivágását, permetezését, tuja megtisztítását. Tel. 0755-940-028. (27715)

RÉSZVÉTNILVÁNÍTÁS

Részvétünket fejezzük ki Kereszturi Sándor kollégánknak és családjának, és együttérzünk velük ÉDESANYJA elvesztése miatt érzett fájdalmában. Az Ákosfalvi Polgármesteri Hivatal munkaközössége. (69130-I)

rádió
ga
Marosvásárhely 88.0
Segesvár 104.3
Szászrégen 94.7
Szováta 102.0
mediatör

radio.kptv.ro
KPTV
THE ROCK STATION
radio.kptv.ro

A Lord of the Dance 30. évfordulós turnéjával visszatér Romániába

Miután 60 országban több mint 60 millió nézőt varázsolt el, az ír tánc globális jelensége, a Lord of the Dance 2026-ban visszatér Romániába egy látványos évfordulós előadással. Kolozsváron és Bukarestben a közönségnek lehetősége nyílik újraélni az egyik leglátványosabb táncműsor varázsát egy olyan produkcióban, amely az együttes 30 évvel ezelőtti debütálását ünnepli, ami örökre megváltoztatta az élő szórakoztatóipart.

Az évfordulós turné a show jellegzetes energiáját hozza Kolozsváron 2026. április 2-án a BT Arénába, valamint Bukarestben 2026. április 3-án a Sala Palatului-ba.

Jegyek online a iabilet.ro oldalon kaphatók.

Marosvásárhelyi
Rádió
Románia

www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM

DORA KÓRHÁZ

Teljes körű ellátás az egész családnak!

Szemészet

Gasztroenterológia

Kardiológia

Fül-orr-gégészet

Érsebészet

Tüdőgyógyászat

Plasztikai sebészet

SPITAL DORA OPTICS

www.doraoptics.ro 0771 195 340

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112
- Rendőrség - 0265/202-305
- SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)- 0265/210-110
- Sürgősség szolgálat:
 - gyermekeknek - 0265/210-177
- Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330
- Prefektúra - 0265/266-801
- Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442 - 0265/262-907
- Gyulafehérvári Caritas, otthongondozó szolgálat, 8–16 óra között: 0736-883-110
- Procardia Egészségügyi Központ
 - Orvosi rendelők: M. Eminescu u. 3. sz.: - 0265/210-087
 - Fizioterápia: Arany János u. 46. sz.: - 0730-545-646
- Optika-Optofarm - 0265/212-304 - 0265/312 436 - 0265/250-120 - 0265/263 351
- Optolens szemsebészet - 0265/263-351
- Dora Optics - 0733-553-976 - 0733-553-976

- DIGI - 0365/400-401 - 0365/400-404
- Áramszolgáltató vállalat - 0800-500-929
 - vidék - 0265/929
- Delgaz Grid - 0265/200-928 - 0800/800 928
- Aquaserv:
 - hideg víz-csatorna - 0265/215-702
 - közönségszolgálat - 0265/208-888
 - központ - 0265/208-800 - 08008 208-888
- Fogyasztóvédelmi hivatal - 021-9551
- Vasútállomás - 0265/236-284
- Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás
 - 0265/215-119
 - 0744-282-710
- Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
- koporsók, kellékek, - 0745-606-215
- koszorúk - 0745-606-269
- halottszállítás - 0758-047-604

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.

Várjuk jelentkezését a 0265/268-854-es telefonon.

CityTV

MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a DIGI hálózatban